

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

55e JAARGANG

MEI 1953

No. 5

...

VERENIGING

TOT

BEVORDERING

DER

BIJENTEELT

IN

NEDERLAND

...

SPEURBIJTJES

f 1,50 per 20 woorden, elke 4 woorden meer 30 cent, bij vooruitbetaling. Giro: 27772, Bijenhuis, Wageningen. Inzenden vóór de 20e der maand.

TE KOOP: 4 Simplexkasten en Reservekastjes, 6 Korven en bijen, Amateurslinter, Stuifmeelval, Merkapparaat enz. enz., alles in prima staat. Ook in gedeelten. Desgewenst ook de stalletjes. Adres: G. J. WASSINK, Prins Bernhardlaan 49, Bennekom

TE KOOP GEVRAAGD: **Prima Bijenvolken** in korven. Uiterste prijs. JOH. DE JONGE, Kappellestr. A196, Veere.

TE KOOP: als nieuwe **Bijenkast**, f 25,—. G. WEIJERS, Nunspeetlaan 186, Den Haag.

TE KOOP: nog een partijtje **12-raams boogkorven** met ramen en doek, à f 2,50. Zien er netjes uit. Ook wel bij één of twee. W. ZWART, Hemrik.

NOG TE KOOP: een partijtje **Oliekoolzaad**. Billijke prijs. G. LUTTIKHUIS, K 98, Reutum, post Ootmarsum.

TE KOOP: 50 goede **gebruikte Bijenkorven**. In één koop f 40,—; v.v.r.k. H. HAMMINGA, Hoofdkade, Ter Apel.

TE KOOP: 25 **bijenvolken in ronde korven**. JACOB SOER, H 125, Havelte (Dr.).

TE KOOP: nog enkele prima **gebruikte korven**. Belgischestraat 92, Zaandam.

TE KOOP: 6 goed bevolkte **kasten**, maat Simplex; 2 dito lege kasten; p.m. 80 **bijenkorven** met ring, buiten geheel geveerd, alles bijna nieuw; 1 **blok-honingpers**. R. JONKER, Hoofdweg 22, Wedderveer post Wedde.

AANGEBODEN: 12 **prima bijenvolken** in beste kasten. Ook in gedeelten, met of zonder koolzaadoogst. Staan op het koolzaadveld in Friesland. S. SIJ-PERSMA, Scharnegoutum bij Sneek.

TE KOOP 22 goed bevolkte **Simplex Bijenkasten** en een **Korf** bij A. J. REGELINK, Streilersweg no. 9, Wilp bij Deventer.

AANGEBODEN: 40 **gebruikte lege Bijenkorven**, in goede staat, door B. C. JONGEJANS, Burgem. Prinslaan 45, Ede.

TE KOOP: 1 bevolkte **Wolfenbüttler-Kuntzsch-Zwilling kast**. GEVRAAGD: alle soorten **honing, ruwe- en zuivere Bijenwas**. Elke hoeveelheid **Propolis** kunnen wij ook gebruiken. De Geldersche Bijenstand „ARKADIA”, Lochem, Tel. 827.

TE KOOP: **Boogkorven** compl. 12 r. à f 5,—. **Blauwe pauwenhanen en hennen** gevraagd. Alle soorten **fazanten**. M. ARNDT, Jubbega 433.

FEEKA FEITEN

Om thans ook hen die over minder contanten beschikken in de gelegenheid te stellen met onze kasten kennis te maken, stellen wij vanaf heden een beperkt aantal van onze **Feeke, Lenstaro Nat. Hive en Simplexkasten** beschikbaar in huurkoop op aantrekkelijke voorwaarden.

Is dit iets voor U? Brochure g.b.v. geeft inlichtingen.

☆ Imkers in de rampgebieden, die hun bezit kwijt zijn geraakt, willen wij gaarne de helpende hand bieden door hun 10 tot 15% korting te verlenen.

FEEKA HANDELSONDERNEMING

Oude Utrechtseweg 12 - SOEST (Z.) - Tel. 2103

WIJ

leveren het allerbeste
tegen de laagste prijzen!

Kunstraat br.k.m. per kg f 5,—; idem h.k.m. pl.m. 35 vel, per kg f 5,—; extra dun h.k.m. pl.m. 45 vel f 5,50 per kg; **Simplexkasten** dubbelw. 20 broedramen compl. f 27,50; **Simplexkasten** enkelw. 8 br. + 8 h.kr. compl. voor slechts f 15,—; de allerbeste **Bijenkapen** f 3,75; **Bijensluiers** f 4,—; **Honingslingers** 4-raams met wormwiel drijfwerk aftapkraan f 80,—.

Werkloos-zuiver was tot kunstraat gewone dikte, per kg f 1,—. Verder alles tegen zeer lage prijzen.

Steeds meer imkers kopen hun materialen en kunstraat bij ons, zij weten dat ze het beste krijgen tegen de laagste prijs. Koopt dus bij ons uw materiaal en U bent beslist het voordeligst uit.

Onze uitgebreide prijslijst wordt U op aanvraag gaarne gratis en franco toegezonden. Voor Assen zijn onze materialen verkrijgbaar bij W. FOLKERS, Roodeweg 30, Assen

H. T. VAN DAM - BIJENPARK
JUBBEGA (Fr.) - Telef. 103 - Hoornsterzwaag
Giro 217250

VEEL AMERIKAANSE HONING

Volgens „The American Bee Journal” heeft het Ministerie van Landbouw op 27 Januari medegedeeld, dat de totale honingproductie over 1952 voor Amerika is berekend op 272.771.000 Engelse ponden. Dit is 6% meer dan het recordjaar 1951 en 23% meer dan het gemiddelde over de jaren 1946-1950. De gemiddelde opbrengst was 49,5 E. pond per volk, dat is de hoogste opbrengst sedert 1941.

NAGEKOMEN MARKTBERICHT

Bijenmarkt Dordrecht

Aanvoer 30 kasten, verkocht 20 stuks voor f 20,— tot f 25,—. De andere 10 kasten zijn verhuurd. 7 korven, opbrengst f 10,— tot f 15,—; 47 marktkastjes, opbrengst f 18,— tot f 20,—. Voorts werden 11 volken beschikbaar gesteld voor de getroffen door de waterramp. Evenals verleden jaar werd de markt gehouden op het van gemeentewege met vlaggen versierde Beverwijkseplein. Een enorme bijenkorf, gevlochten door de leden van de afdeling, vormde het centrum op de markt. De stemming op de markt en het bezoek waren goed; jammer dat het zonnetje op zich liet wachten. Verschillende autoriteiten van gemeente- en voorlichtingsdiensten, o.a. Ir. Mommers, bezochten de markt. Een demonstratiestand, waarin de heren Bayens en de Groot zich de hele morgen verdienstelijk maakten door het geven van toelichting, trok veel belangstelling. De hoogste klassen van een drietal scholen hebben heel wat interessants over het leven van de bijen te horen en te zien gekregen. De stand met door de leden der afdeling gewonnen honing was totaal uitverkocht. Al met al, in aanmerking genomen dat we hier aan de rand van de zwaar door de watersnood getroffen gebieden zitten, een goed geslaagde markt.

E. G. LICHT, Hoofd Marktwezen

„DE BIJENTEELT ALS NATUURSPORT”

Overdrukken van de radio-rede van de heer J. van Aarst, zijn voor propaganda-doeleinden gratis verkrijgbaar bij het **Bijenhuis te Wageningen**.

Maandschrift voor

BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VERENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND

*

Verschijnt
de eerste Dinsdag
van elke maand

Redacteur: R. P. Groenveld. Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis, Wageningen.
Telefoon 2863, Postrekening 27772.
Commissie van Redactie: A. S. Planting, B. A. v. d. Sande en A. Vink. Adviseurs: de
Rijksbijenteeltconsulenten. Vaste medewerker: Joh. A. Joustra.

Wenken
voor
gevorderden

ALS het Meinummer van ons Groentje in uw brievenbus valt, hebt u als regel op uw stand al de eerste darren gezien en mocht dit niet het geval zijn, dan kunt u er staat op maken, dat dit binnen enige dagen zal gebeuren.

Dit betekent voor ons, dat het hoog tijd wordt eens van gedachten te wisselen over het zwermprobleem. Natuurlijk zijn er in uw omgeving ook imkers die nooit zwerm-moeilijkheden hebben. Hun volken zwermen eenvoudig niet en als de moeder te oud wordt wisselen ze stil om. Maar neemt u dat maar met een korreltje - een flink korreltje - zout, want er zijn jaren waarin het zwermen zonder bijzondere behandeling eenvoudig niet is te keren. Vooral in jaren met sterk wisselende dracht is dat het geval. Het is alsof de bijen instinctief weten, dat het verzamelen van een behoorlijke voorraad niet mogelijk is, zodat zij het voortbestaan van de soort, waarop de gehele natuur is ingesteld, trachten te verzekeren door het volk in zoveel mogelijk delen te splitsen. Als u een van de moderne bedrijfsmethoden toepast; heeft u het zwermen vrijwel volledig in de hand, omdat dit tevens methoden tot zwermverhinderend zijn. Doet u dit niet, en ik neem aan dat de imkers, voor wie deze rubriek in de eerste plaats bestemd is, dit nog niet kunnen, omdat zij er het materiaal nog niet voor hebben, dan zult u voorlopig andere wegen moeten zoeken om het zwermen tegen te gaan. Een van deze methoden is: ruimte geven. U weet natuurlijk, dat gebrek aan legruimte voor de moeder vrijwel steeds aanleiding geeft tot het afkomen van zwermen. Als u op deze wijze wil trachten het zwermen te voorkomen, mag u twee dingen niet uit het oog verliezen. In de eerste plaats moet u de ruimte *tijdig* geven. Als het volk eenmaal zwermplannen heeft, is het onherroepelijk te laat. Zo gauw als de bijen de kantraten tot in de hoeken van de broedkamer, of als reeds een honingkamer is opgezet, van de honingkamer, bezetten — d.w.z. als daar bijen opzitten wanneer de kast wordt geopend en daarmee wordt dus niet bedoeld dat de moeder deze raat heeft belegd — is het tijd om meer ruimte te geven, door er nog een bak op te zetten. Zo nodig zult u daarmee door moeten gaan, wat natuurlijk niet wil zeggen dat u in al deze bakken ook honing krijgt, maar u kunt zo'n tweede of derde bak wel gebruiken om het volk raat uit te laten bouwen.

Het tweede punt, wat u in de gaten moet houden en wat nog al eens wordt vergeten, is, dat de bijen de meerdere ruimte ook inderdaad in gebruik nemen. Het komt nog al eens voor, dat de bijen hardnekkig weigeren de bijgegeven bovenverdieping, vooral als dat een tweede broedkamer is, in gebruik te nemen en als u dat niet tijdig bemerkt is het al gauw te laat.

Als de dracht behoorlijk doorzet, redt u het als regel met deze methode van ruimte geven wel, al blijft het een bezwaar voor degenen, die naar de heide reizen, dat de volken oude moeren hebben, wat het gevaar voor zwermen op de heide weer vergroot. Is het een minder gunstig drachtjaar, dan is mijn persoonlijke ervaring, dat dit ruimte geven wel vertragend werkt, maar dat uiteindelijk toch een zwerm afkomt. Natuurlijk heeft u de moeren geknipt en gemerkt, voordat het broednest zo groot is geworden, dat het zoeken van een ongemerkte moeder te lastig wordt, zodat de voorzwerm terugkomt op de kast en u kunt dan wachten totdat de eerste jonge moeder tuut en daarna alle doppen uitbreken, waardoor verder zwermgevaar is bezworen.

30 Mei: Algemene Vergadering.

Vóór 15 Juli vragen de deelnemers aan de Honingtentoonstelling te Hilversum etikettes en deelnemersnummer aan bij het Bijenhuis. Zie blz. 79.

Vóór 15 Augustus moeten de inzendingen voor de Honingtentoonstelling te Hilversum zijn. Zie blz. 79.

20 Augustus: Imkersdag en Nationale Honingtentoonstelling te Hilversum. Zie blz. 72 en 79.

Deze laatste gang van zaken heeft, als het er om begonnen is ook nog wat honing te winnen, één groot bezwaar. Omdat u het zwermen hebt vertraagd door het geven van ruimte, vallen deze zwermen, als het niet lukt ze geheel te voorkomen, meestal in de zomerdracht. Een volk, dat wil zwermen, is lui en benut de dracht slecht. Eerst als de jonge moer in het volk behoorlijk aan de leg is, komt er weer een beetje gang in, maar dan heeft de broedaanzet geruime tijd stilgestaan. Het resultaat is dan ook, althans volgens mijn ervaring, en ik heb deze methode herhaalde malen geprobeerd, dat de opbrengst van de zomerdracht matig is en dat het volk voor een eventuele najaarsdracht ook dikwijls niet meer op volle sterkte komt. Herhaaldelijk hoort men de stelling verdedigen, dat een dergelijk volk in staat is een grote oogst binnen te halen, omdat het geen of weinig jong broed heeft te verzorgen. Theoretisch is dat wel juist, maar in de praktijk gaat het in vele gevallen niet op. Alleen een volk, dat over een prima leggende en liefst jonge koningin beschikt, zal hard werken om een oogst binnen te halen, zodat deze theorie alleen dan opgaat, wanneer het volk vrij kort voor een hoofddracht een jonge bevruchte moer krijgt. De praktijk wijst dit ook duidelijk uit. Vergelijkt u maar eens de opbrengst op de najaarsdracht, b.v. op de heide, van een volk, dat met kunst en vliegwerk van het zwermen is teruggehouden met die van een jong volk, b.v. een nazwerm, die zich op de zomerdracht nog behoorlijk heeft kunnen ontwikkelen en daarna naar de heide is gegaan. U zult zien dat in dit laatste volk de haaldrift veel sterker is.

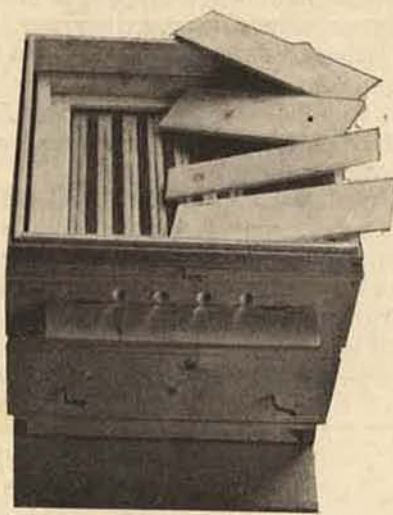
Het succes van de in de laatste jaren naar voren gekomen methoden is dan ook zeker mede te danken aan het feit, dat de volken tijdig een jonge moer krijgen en wel op het meest gunstige tijdstip, dat door de imker wordt bepaald, terwijl natuurzwermen gewoonlijk op de meest ongeschikte tijdstippen plegen af te komen. Het komt er dus op aan de volken tijdig aan een jonge koningin te helpen, zonder dat de broedaanzet komt

stil te staan. Voor de imker met weinig materiaal is dit mogelijk met de z.g. separatiemethode. Een separator bestaat bij een simplexkast uit een lage buitenrand met vlieggat. In de rand bevindt zich een gaasbodem afgedekt met plankjes. Voor de V.S. kast is dit alleen een gaasbodem met plankjes, die aansluit aan de vlieggaten, welke zich in de middelste buitenrand bevinden. U vindt de modellen in de geïllustreerde prijscurant van het Bijenhuis, waarvan u ze natuurlijk ook kunt betrekken. Bij het toepassen van deze methode legt u de separator op de broedkamer en plaatst daarop een tweede broedkamer. Al het broed uit de onderste broedkamer brengt u over naar de bovenste. In de onderste broedkamer laat u de moer, liefst op uitgebouwde raten en één raat met een behoorlijke hoeveelheid voer. De bovenste broedkamer verliest via de separator alle vliegbijen, die zich door het vlieggat, waarop zij zijn ingevlogen, in de onderste broedkamer begeven, waar de oude koningin nu volop ruimte tot leggen heeft. De bovenste broedbak heeft alleen broed en jonge bijen en zal de eerste dagen wat water moeten hebben, totdat daarin een aantal bijen vliegbij zijn geworden. Bovendien is dit volk moerloos en zal dus redcellen bouwen. Zodra de eerste jonge moer tuut, verwijdt u alle doppen. Na enige tijd zal deze moer bevrucht en flink aan de leg zijn. U kunt dan de oude moer uit de onderste bak verwijderen, de plankjes van de separator nemen, waardoor de volken dezelfde geur krijgen en na enkele dagen de separator wegnemen. De vliegbijen van het bovenste volk, die op de separator waren ingevlogen, maar geen vliegopening meer vinden, zoeken daarna geleidelijk de normale vliegspleet op.

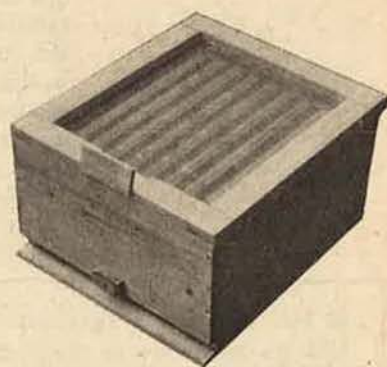
Ik moet u eerlijk bekennen, dat deze methode mij nog al eens is mislukt, meestal doordat de moer in de bovenste broedkamer niet van de bruidsvlucht terugkeerde. Ook al ging alles goed, dan was de opbrengst toch niet zo groot als men zou verwachten van een volk, wat toch tijdelijk een dubbel broednest had of mis-

De separator van de simplexkast bestaat uit een lage buitenrand met vlieggaten. Op de foto is die buitenrand ongeveer gelaten. In de rand bevindt zich een gaasbodem, afgedekt met plankjes.

De separator van de V.S.-kast (verbeterde simplex) bestaat alleen uit een gaasbodem met plankjes, die aansluit op de vlieggaten, die zich in de middelste buitenrand bevinden.

De separator van de spaarkast heeft een wegklapbaar vliegplankje. Het gaas kan met de bijgeleverde plankjes worden afgedekt. De separator dient, zoals op de foto te zien is, tevens als reisraam.

(Foto's: Bijenhuis Wageningen)

schien waren mijn verwachtingen te hoog gespannen. Bovendien is het werken in de onderste broedkamer lastig, daar men de bovenste bak dan tijdelijk moet wegnemen en dus de vliegbijen uit die bak in de meest letterlijke betekenis van het woord „omhanden” heeft. Omdat er in ieder geval toch een tweede broedkamer aan te pas moet komen is het eigenlijk veel eenvoudiger in de zomer deze broedkamer tijdelijk te gebruiken om er een aflegger in te maken. Natuurlijk moet U er een vlieggat in hebben, wat u kunt krijgen door de broedkamer op een plank te zetten, waarop u rondom een latje slaat, met een open stukje aan de voorkant, zodat het geheel een tijdelijke bodemplank vormt. Er moet natuurlijk een deksel op en het hele geval moet droog staan en met een stuk zeildoek of iets dergelijks worden beschermd tegen directe zonnestralen en eventueel tegen te grote afkoeling des nachts. In deze broedkamer hangt u de raat, waarop de oude moer zit met een raat uitlopend broed en schudt er wat bij. Verder aanvullen als het kan met uitgebouwde raat of hele vellen kunstraat. De vliegbijen vliegen terug, dus er zal gevoerd moeten worden. De oorspronkelijke kast zet redcellen aan. Dit kan zowel op eieren als op larfjes tot de derde dag. Om ongelukken te voorkomen is het dus zaak om 8 of 9 dagen later deze kast te controleren. U snijdt alle doppen weg op één na en wel de beste.

Wat is de beste dop? Dit hangt af van twee factoren en wel de vorm van de dop en de plaats in het volk. Afwijkende doppen, zoals die lange uitgezakte doppen, die u soms in een volk ziet, moet u niet nemen. U zoekt een normale, flink ontwikkelde dop uit en een, die op een gunstige plaats in het volk zit. Deze gunstige plaats is de warmste plaats en dit zal dus zijn in de buurt van de bovenlat, en niet aan de onderkant of langs de zijlatten, waar ook altijd zo graag doppen worden aangezet en op een van de middelste ramen, omdat deze dop zich daar in het midden van het broednest bevindt. Dit is vooral van belang als u betrekkelijk vroeg in het seizoen jonge moeren fokt. Is de jonge moer bevrucht, dan geeft u haar rustig de gelegenheid eerst een behoorlijk broednest te vormen. Natuurlijk heeft dit volk, wat alle vliegbijen behield, zo nodig een honingkamer gekregen, liefst boven een draadrooster. Met een moer, die al enige tijd flink aan het inleggen is, krijgt u ook niet gauw narigheden bij het verenigen en vele vooraanstaande imkers menen dan ook, dat het invoeren van jonge koninginnen zo dikwijls mislukt, omdat deze moerep door het transport of door andere oorzaken, om het zo maar eens te zeggen „van de leg af zijn”.

Inmiddels is de oude moer, althans als u flink hebt gevoerd, want ze heeft in de aanvang geen vliegbijen, ook stevig aan de leg geweest. Heeft u deze splitsing toegepast direct na de voorjaarsdracht, dus op een tijdstip waarop wij vrijwel overal een drachtpauze hebben, dan kunt u deze volken, nog voordat de zomerdracht goed heeft ingezet, met de krantenmethode, die u ongetwijfeld bekend zal zijn, weer verenigen en heeft u dus het doel, jonge koningin zonder zwermen en zonder dat de broedaanzet heeft stilgestaan, bereikt. Na de zomerdracht kunt u het volk terugdringen op één broedkamer, waarbij u 10 uitgebouwde broedkamerramen overhoudt en u dus tevens een begin hebt van het ma-

teriaal, nodig om het volgend jaar een van de moderne methoden in zijn geheel toe te passen.

Tot slot de gegevens van het weegschaalvolk: 8 Mrt. 39,250 kg; 15 Mrt. 38,800 kg, volk teruggebracht van 2 broedkamers op één en één buitenrand weggenomen, gewicht daarna 30,900 kg; 22 Mrt. 29,700 kg en 29 Mrt. 29,200 kg. M.

de I E T E D LEEN schrijft

BIJEN EN RHEUMA.

In het nummer van Februari j.i., op blz. 28, deelt de heer P. Ruigrok mede, dat hij, ten gevolge van het steken der bijen, van zijn rheuma is genezen. Daar ik dezelfde ervaring heb opgedaan, nadat ik ongeveer 30 jaar aan rheuma had geleden, had dit bericht mijn bijzondere belangstelling. Het spreekwoord zegt, dat een bedelaar altijd blij is als hij een bedelaar ontmoet. De heer Ruigrok poneert mede dat het een alom bekend verschijnsel is, dat reumatiek praktisch bij imkers niet voorkomt.

Deze laatste bewering heb ik doorgegeven aan een te Den Haag zeer bekende rheumatoloog, Dr. R. K. W. Kuipers.

In een waarderend antwoord zegt deze specialist o.m. dat hem in zijn 15-jarige ervaring is gebleken, dat bij enkele vormen van reumatiek bijengif heilzaam werkt. Hij voegt er aan toe: „Het is beslist niet waar dat onder bijenhouders praktisch geen rheuma voorkomt. Ik ken vele bijenhouders en zelfs medici onder hen, die helaas reumapatiënten zijn”.

Tot zover Dr. Kuipers.

Hetgeen de heer Ruigrok poneerde heb ik reeds vaak gehoord. Al staat dit wetenschappelijk niet vast, zo zal er m.i. toch wel iets waars in zitten.

Den Haag.

M. STIGTER.

HET MERKEN VAN MOEREN.

Over het belang van het merken van moeren zullen wij het allen wel eens zijn. Velen zullen het merkapparaat met de staniolplaatjes in de loop der jaren hebben aangeschaft en het, zoals ondergetekende, niet meer gebruiken. Persoonlijk zou ik bij verder gebruik van het merkapparaat al mijn volken reeds lang vermoord hebben, omdat ik niet beschik over de absoluut nodige „vaste hand”. Gelukkig maak ik nu twee jaar gebruik van een volwaardige vervanger van het overigens zo prachtige merkapparaat.

Collega's, die misschien, net als ik, moeren onherstelbaar hebben verminkt of vermoord, wanhoopt niet meer, maar loopt naar een drogist of een parfumeriezaak en koop een flesje... nagellak. Geen blanke, maar liefst een zo fel gekleurde als mogelijk is. Uw moer onder het merknetje, het flesje ontkurkt en met het aan de kurk verbonden penseeltje de moer een druppel op het borststuk plaatsen. Een minuut laten drogen en prachtig, houdbaar gekleurd, laat u haar in het volk lopen.

Het is helemaal niet nodig de moer onwrikbaar onder het merknetje te klemmen. Elke stuntelaar en bibberaar kan zonder bezwaar en gevaar dit experiment volbrengen en elke imker kan nu gemerkte moeren hebben. Mijn ervaring is, dat u in de overkokene brijpot in 't laatst van Mei evengoed uw moer kunt vinden als met het staniolplaatje.

Om de kosten behoeft U het niet te laten, want voor nog geen twee gulden koopt u een flesje, waarmee honderden moeren gemerkt kunnen worden.

Misschien dat de verkoopster u wat ongelovig aanstaart als u, misschien reeds vergrijsd imker, nagellak wenst te kopen...

Dongjum.

C. BLANKSMA.

Imkersdag-1953 te Hilversum

In dit nummer komen we iets vertellen van de RADIO-stad Hilversum.

We beschikken hier over vier grote studio's; de radioverenigingen AVRO, KRO, NCRV en VARA (in alfa-

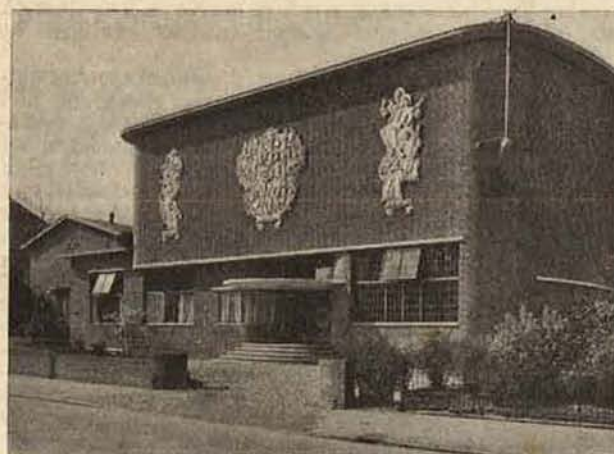

AVRO

betische volgorde) hebben ieder een prachtig gebouw. De studio's staan op verschillende punten van onze stad; wij hopen de bezoekers van onze Imkersdag in de gelegenheid te stellen, er iets van te zien. Luister!

„Hier Hilversum. Golflengte 20-8-53. Ziehier het nieuws”.

1. Op de Imkersdag, Donderdag 20 Augustus, kunnen de imkers per bus een rondrit maken, langs de vier Studio's, het Gemeentehuis, de Bijenschans enz. Er zal gestopt worden bij een studio en de gasten zullen onder deskundige leiding een en ander kunnen bezichtigen.

KRO

AVRO, KRO en NCRV hebben zich bereid verklaard die dag te reserveren voor de imkers. De VARA is verhinderd in verband met een grote verbouwing, die dit jaar wordt verwacht.

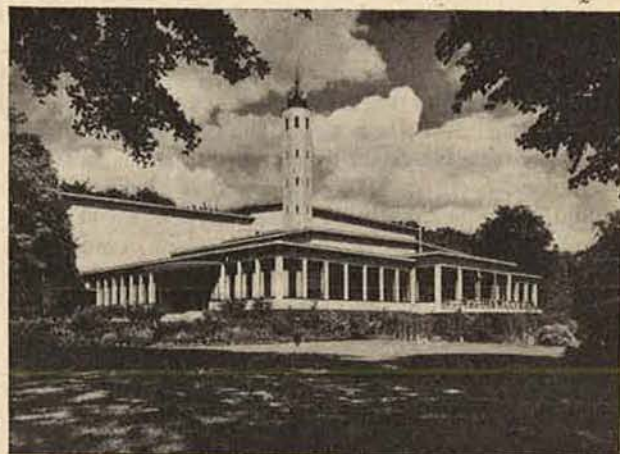
Onze gasten kunnen opgeven welke studio zij bij voorkeur wensen te bezoeken. Met deze keuze zal, indien mogelijk, rekening worden gehouden.

2. Imkers, die reeds een bezoek brachten aan een der studio's en geen interesse hebben voor een tweede bezoek, kunnen een tochtje per bus maken door het Gooi, naar Huizen en Naarden. Een bezoek aan het Verenigingsgebouw van de afd. Bussum staat hierbij op het program.

3. De heer Th. Baas, van Wolvega, zal van 3 tot 4 uur, in de benedenzaal van de tribune, een lezing houden over zijn bedrijfsmethode.

De vele echte imkers zullen hun hart kunnen ophalen: bezichtigen van de honingtentoonstelling; beluisteren van de lezing van de heer Baas.

4. Er bestaat alle kans, dat, tijdens de koffietafel,

NCRV

enkele renpaardjes een nummertje ten beste zullen geven op de draversbaan!

„En hiermee eindigt voor vandaag onze nieuwsdienst. Wij komen terug in het volgend nummer”.

Comité Imkersdag-1953.

VARA

VERSLAG OVER 1952

van de Proefbijenstand „Ambrosiushoeve" te Hilvarenbeek (nabij Tilburg)

Personeel.

Naast het personeel in dienst van de Bedrijfsraad werden zonodig werkzaamheden verricht door het personeel van het Rijksbijenteeltconsulentschap, terwijl gedurende de zomermaanden de heer J. van Iersel, leraar aan de Land- en Tuinbouwwinterschool te Breda, beschikbaar was voor het verrichten van onderzoek.

Bijenvolken.

In het najaar van 1951 werden 139 volken ingewinterd. In het voorjaar van 1952 waren er door moerloosheid nog slechts 100 over (zie onder Proefnemingen nr. 7). Met bijna 60 volken werd naar het fruit gereisd. De volken ontwikkelden zich uitstekend. Met een deel van deze volken werd naar de klaverdracht in Zeeland gereisd. Van de volken werden kunstzwermen gemaakt, die zich ook goed ontwikkelden. In Zeeland verongelukten vele jonge koninginnen door de sterke wind. De volken met goede, jonge koninginnen leverden zeer veel klaverhoning. De thuisgebleven volken gaven slechts weinig zomerhoning, maar wel een redelijke opbrengst aan heidehoning: 63 fruitteeltkasten, waarvan ongeveer de helft bevolkt met kunstzwermen, gaven gemiddeld ruim 7 kg heidehoning. Ingewinterd werden 168 volken.

Het terrein.

De grootste vijand, waartegen van het begin af moest worden gevochten: het kweekgras, verliest thans zienderogen veld. Dit is voor een groot deel het gevolg van het gebruik van de grondfreemachine.

Excursies.

Twee buitenlandse excursies (België en Engeland) en 10 Nederlandse excursies werden ontvangen en rondgeleid. Naast de bijen had ook de, het gehele jaar volop bloeiende, border zeer veel belangstelling.

Proefnemingen.

1. Stuifmeelvervangingsmiddelenproef.
Door verschillende omstandigheden kon in het voorjaar het voorgenomen voeren van stuifmeel-surrogaten buiten geen doorgang vinden. In het najaar werd weer op verzoek van de heer de Groot (T. N. O. Lab. voor vergelijkende Physiologie, Utrecht) een groot aantal volken gevoerd met suikerwater + oplosbaar melkpoeder.
2. Bestuivingsproeven.
 - a) Een aantal morellenboompjes werd in gazen en kaasdoekkooien geplaatst. Daar de controlebomen meer van de nachtvorsten te lijden hadden dan de gekooide bomen waren de resultaten niet duidelijk.
 - b) Door Assistent van Os werden in een sterappelboomgaard, die tot nu toe nooit meer dan 200 kg opgebracht had, takken van kruisbestuivers gehangen en bijenvolken geplaatst. De opbrengst was nu meer dan 3000 kg. De proef wordt in 1953 voortgezet.
3. Afschrikkende middelen.
Door de heer van Iersel werden weer verschillende middelen geprobeerd om bijen uit komkommerbakken te houden. Alles helaas met volkomen negatief resultaat.
4. Bestuiving van komkommers.
Door de heer van Iersel werd een oriënterend on-

derzoek verricht over de invloed van bestuiving op de vorming van zaadkoppen in komkommers. Dit onderzoek, dat al verschillende interessante gegevens opleverde, wordt in 1953 voortgezet.

5. Temperatuurmetingen in bijenkasten.
Vergeleken werden de temperaturen in een ledige Simplexkast en Spaarkast. De minimumtemperaturen zijn in beide gelijk aan de buitentemperatuur. De maximumtemperaturen zijn in de Spaarkast iets hoger.
6. Beproeving van de Spaarkast als reiskast.
De spaarkasten waren gesloten door „kastverbinders". De reizen naar Z.-Limburg per trein en jeep-aanhangwagen en van Z.-Limburg naar Zeeland per trein en vrachtauto verliepen uitstekend. Het reisklaarmaken gaat zeer snel.
7. Vergelijking bijenrassen.
Van de in 1951 met succes ingevoerde koninginnen bleken er in het voorjaar 1952 zeer vele te zijn verdwenen.

Bij de voorjaarsinspectie waren nog aanwezig:

- 5 Nigrakoninginnen;
 - 3 Carnika (kralner) koninginnen;
 - 2 Ligustica (Italiaanse) koninginnen.
- Moerloosheid kwam in de overige volken vrijwel niet voor. De twee Ligusticakoninginnen verdwenen nog voordat tot koninginnetelt kon worden overgegaan. Van de andere rassen werden op de eilanden Ameland en Schiermonnikoog door de heer Schwieters een 37-tal koninginnen geteld, die dit jaar met vrij geringe verliezen konden worden ingevoerd. Uitblinkers kwamen in de vreemde rassen niet voor.

8. Vergiftiging van bijen.
 - a) Het onkruidbestrijdingsmiddel Shell A.D. werd gespoten op door bijen bezochte planten, terwijl ook een kast werd geraakt. Er trad geen sterfte op. De benodigde hoeveelheid bestrijdingsmiddel werd gratis ter beschikking gesteld door Shell. Het onkruidbestrijdingsmiddel cyanasept, beschikbaar gesteld door de Asepta-fabriek N.V. te Delft had eveneens geen nadelige gevolgen voor de bijen.
 - b) Verschillende monsters van vergiftiging verdachte bijen werden, volgens de door Wiesmann beschreven biologische test, onderzocht. De benodigde vliegen werden welwillend ter beschikking gesteld door Laboratorium Kon. Shell, Amsterdam. Van een paar monsters kon op deze manier vergiftiging worden aangetoond. De reactie van de vliegen op verschillende giften was niet zo duidelijk als door Wiesmann beschreven.
9. Bestrijding mijtziekte.
In Zeeuws-Vlaanderen werden weer monsters genomen van alle bijenvolken. Deze monsters werden door de Rijksseruminrichting onderzocht. Op 3 standen werd mijtziekte geconstateerd. Daar dit jaar vele Belgische bijenvolken nabij de Nederlandse bijen op de Belgische heide werden geplaatst, werden van deze Nederlandse volken uit Z.-Limburg ook monsters genomen. Een positief geval werd gevonden.

Alles bijeen genomen is het jaar 1952 voor „Ambrosiushoeve" vrij gunstig geweest. Een groot bezwaar is nog steeds het gemis van een aansluiting op het elektriciteitsnet. Daardoor kunnen verschillende proefnemingen geen doorgang vinden, terwijl ook verschillende werkzaamheden er erg onder lijden.

De Directeur van de Proefbijenstand,
Ir. J. MOMMERS.

UIT DE JAAGKIEPS

Naar aanleiding van het door mij in het Februari-nummer aangehaalde verslag over onze Imkersdag in Breda, ontvingen wij van een imker uit het Oosten van ons land een brief waarin hij zijn verwondering en bevreemding uitspreekt over het feit dat de Belgen niet met hun bijen naar Holland mochten komen, maar onze landgenoten wel met bijen naar de Belgische heiden mochten trekken. Hij vraagt:

Is er verschil tussen zieke bijen naar een gezond gebied en gezonde bijen naar een ziek gebied? Laat een genomen maatregel wederzijds gelden, anders spant men het paard achter de wagen.

Onze brieven-schrijver behoeft zich niet ongerust te maken: hij kan ervan overtuigd zijn dat Ir Mommers alles doet om de ziekte te bestrijden. Verder deelt men nog mede, dat de Nederlandse bijen niet naar een „ziek” gebied gingen. In de buurt der Nederlandse bijen mochten geen Belgische bijen aanwezig zijn.

Uit het Maandblad van onze Vlaamse collega's (1952/12) nog enige berichten over de mijtziekte. Op een op 9-11-1952 te Brussel gehouden vergadering van de Belgische Syndikale Kamer voor Bijenteelt deelde dhr. Delvaux mede, dat hij geconstateerd heeft dat het aantal gevallen van acariose in Wallonië afneemt. De Heer Leysen gaf een vergelijkend overzicht van het aantal ziekte-haarden in 1951-1952: Hieruit blijkt klaar dat ook in Vlaanderen de mijtziekte verminderd is. Het geneesmiddel P.K. **SCHIJNT** goede resultaten op te leveren.

Op een vergadering van het Oost-Vlaams Verbond 19-10-1952 te Gent is ook gesproken over de mijtziekte: „Gezien dat er dit jaar bij sommige bijenstanden gevallen van voornoemde ziekte werden vastgesteld, is men er niet onverschillig voor gebleven.”

Uit deze berichten blijkt wel, dat men de mijtziekte nog niet meester is en dat de maatregelen van Ir Mommers zeker verantwoord zijn.

Het deed mij goed in het Januari-nummer van genoemd Belgisch blad te lezen dat de mening van het Biefacteurke over onze Imkersdag te Breda niet door alle Belgische bezoekers gedeeld werd. Spectator geeft een Naklank. Hieruit een enkele aanhaling:

„Alhoewel hij instemmen kan met zekere bevestigingen van Biefacteurke, betreurt hij toch sommige uitlatingen als gal uitspuwen op M. Leysen en op al wat de Belgische Bijenteelt betrof; hatelijkheden vanwege de voorzitter en... mislukking van het Congres.

Met 't Biefacteurke betreurt hij echter dat deze flinke voorzitter (ridder van Rappard) het wederwoord aan senator Leysen weigerde na de tussenkomst van de Heer Ir Mommers.

Het slot van het artikel kunnen wij ook ter harte nemen:

„Naar mijn bescheiden mening is het niet goed onder imkersbroeders elkaar in 't haar te zitten; eerlijke en faire debatten zijn natuurlijk geduld, want uit de botsing der gedachten spruit het licht! Maar wij menen, met onze nationale voorzitter (Senator Leysen) de belangen van de imkerij best te dienen door aan te sturen op verbroedering, niet alleen onder alle Belgen maar ook tussen Noord en Zuid, tussen Nederland en België, want eenmaal toch en misschien spoediger dan wij menen, reiken wij elkaar de hand en vergeten wij wat ons eenmaal verdeelde.

De oplossing van de „Mysterieuze moerdrop” lijkt mij nogal mysterieus. Waar kwam de jonge moeder vandaan? Ook een mysterie of was het de jonge moeder uit de mysterieuze dop? Verder zijn er nog een paar mysteries die om opheldering vragen: Zullen de werkbijen, die deze tweeslachtige bijen van de honing verdrijven,

deze toestaan aan de met zoveel zorg bewaakte moerdommen te komen? En zouden deze bijen zo „dom” zijn om een moerdrop met een dergelijke bij te verzegelen? Op het Congres te Zürich 1939 sprak de Engelsman A. L. Gregg over de „unexplained Queen”, de onverklaarbare koningin. Van de hand van deze deskundige verscheen in 1949 het boek: The philosophy and practice of beekeeping. Hij geeft in een hoofdstuk Oddities (zonderlinge voorvallen) de volgende verklaring over genoemde moerdrop:

Het is niet ongewoon een verzegelde moerdrop te vinden, die een werkbij bevat, waarvan de kop naar boven gericht is. De verklaring is dat deze werkbij in de moerdrop gekropen is, kort nadat de moeder hieruit gelopen was en voor dat het deksel afgeknaagd is; door een toeval is dit deksel weer toegeklapt en vervolgens door de bijen vastgezet, zo de ongelukkige werkbij opsluitend. Eens heb ik dit meegemaakt met een jonge moeder, welke ik in een baby-bevruchtigskastje had zien rondlopen. Ik had nooit gehoord dat een jonge koningin weer in haar cel kroop en door de bijen daarin werd opgesloten. Mr. Herrod Hempsall zegt dat in een teelt-kooitje een koningin weer in haar moerdrop kan kruipen en er niet in slagen zal er weer achterstevoren uit te komen.

Van de groot-imker Lacrampa Quinta uit de Pyreneeën, waarvan reeds meermalen foto's in ons blad werden opgenomen ontvingen wij de volgende brief gedateerd 15 November 1952.

De winter is gekomen, de eerste sneeuw begint te vallen. De winterzit is voor de bijen, maar niet voor de imker, hij moet nu zijn honing zo goed mogelijk van de hand trachten te doen.

Het probleem is zonder twijfel over de gehele wereld hetzelfde:

„'t Gaat niet om te produceren, maar om te verkopen.” Wij hebben gemeend dat de lezers van Uw blad „Bijenteelt” er belang in zullen stellen hoe wij onze gehele oogst direct aan de verbruiker verkopen.

Hierbij ontvangt U een foto van onze reclame-stand op de Internationale Jaarbeurs te Lille (Noord-Frankrijk) die voor zich zelf spreekt.

Omschrijving: Het schilderij stelt het panorama van de bergreeks der Pyreneeën voor, langs de gehele lengte hiervan plaatsen wij onze bijen, naargelang de bloei der planten, van Maart tot October, over een afstand van 600 km en wel op 8 plaatsen. Hieronder een miniatuur bijenstand tussen de foto's van de Basiliek te Lourdes en de Grotten van Betharan, tussen deze plaatsen ligt onze woonplaats: St. Pé de Bigorre. Dan op een rij de 8 potten met honing, waarvan de kleuren door er echter geplaatst electrisch licht beter uitkomen. Zijden linten verbinden deze potten met de plaats van herkomst, aangegeven op het schilderij. (van links naar rechts kers - rosmarin - weidebloemen - crocus - esparcette - heide - linde - wilde tijm.)

Van deze 8 potten gaan linten naar de drie soorten honing, die in de handel gebracht worden: lichte voorjaars-honing, meer donkere zomerhoning en bruine najaars-honing.

De honing wordt verkocht in postpakketjes van 5 kg welke of 5 kleine bussen van 1 kg of één bus van 5 kg bevat. Bij grote bestelling aanzienlijke kortingen.

Zo zijn wij er in geslaagd onze honing direct van de producent aan de consument te leveren zonder tussenpersonen.

Elk jaar ontvangen onze klanten bij het begin van de winter een kaart met onze prijzen. En zo plaatsen we een vijftigtal tonnen honing aan ongeveer 8.000 klanten. Op alle standen op Jaarbeursen en in de badplaatsen kan men gratis honing proeven.

Wij hebben gemeend dat bijgaande foto goed aansluit op de reeds in uw vakblad opgenomen foto's. Deze foto wil zeggen: Produceren en verkopen.

Lacampa-Quinta.

Wij danken onze Franse vriend voor zijn brief en foto. Op de prachtige foto zien we op de toonbank nog andere producten: zakjes en doosjes bonbons van zuivere honing en een vaatje, waaruit zeker een krachtige mede getapt kan worden.

Verder ziet U op de stand onder de 8 potten honing twee medaljons, voorstellende een koningin op een stuk raat. Deze zijn van was. De gietvormen hiervoor worden door de uitgever van de Gazette Apicole, Alphandéry Montfavet in de handel gebracht. De waskoek weegt ongeveer 1 kg.

Onze imkers zullen wel nieuwsgierig zijn naar de prijzen, welke deze ondernemende Fransman voor zijn honing ontvangt: de prijs van één bus van 5 kg bedraagt 1.950 Franse francs, dat is ongeveer 20 gulden, bestelt men 5 bussen van 5 kg tegelijk dan is de reductie 200 fr. - dus 2 gulden per blik.

In elk land vindt men mensen die „zot van bijen” zijn. Bijgaand plaatje, overgenomen uit het British Beejournal, laat zien hoe erg het in Engeland kan zijn. En in Modern Beekeeping 1952/11 vinden we het volgende bericht over „De vindingrijke Bijenhouder en zijn vrouw”.

Bijenhouden is hun hobby, de kleren van mevrouw zijn bedekt met bijen en kasten, op de stoelbekleding zijn bijen geborduurd en de knopen van haar kleding zijn met bijen versierd. Voor hun huiskamer hebben zij twee wandtapijten gemaakt, deze zijn van zwart satijn en met goud beschilderd en vertonen bijen, bloemen en een Langstroth-kast. Aan elk tapijt hebben zij twee maanden gewerkt.

Maar de man is een ware tovenaars: hij heeft verschillende stukken gereedschap ontworpen o.a. een apparaat om draad in de ramen vast te zetten en om deze in de kunststraat te laten smelten, koninginnekooitje, wassmelter, honingslinger, beroker, raten-

kast. Het apparaat om draden vast te zetten heeft hij de naam gegeven van Third hand wiring board - de derde hand bij het draden. De uitgever van genoemd blad brengt dassen voor heren in de handel, op deze das, die in elke gewenste kleur verkrijgbaar is, ziet U een bij, welke klaverbloemen bevliegt. De prijs van deze hand-geschilderde dassen is 2 dollar.

In de laatste tijd wordt veel aandacht besteed aan het boek van Dr M. Mathis, verbonden aan het Instituut Pasteur te Tunis, getiteld Vie et moeurs des Abeilles, Leven en gewoonten der bijen. In The Beeworld 1953/1 vinden we de volgende aanhaling:

Uit microscopische onderzoekingen van de magen van bijen-larven en van volwassen bijen meent schrijver, daar bij meermalen gezien heeft, dat voedsterbijen stoffen eten, welke van larven, ook als deze juist gestorven zijn, afkomstig zijn, dat het broed „de maag van het volk” is en de fermenten verschaft om stuifmeel te verteren. Deze fermenten heeft de volwassen bij niet. Darrenlarven zouden speciaal nuttig zijn, gezien de grote hoeveelheid voedsel in de zomer. De volwassen dar is nuttig als een temperatuur- en vochtigheids-regelaar.

(Onze voorouders zouden dan toch geen ongelijk gehad hebben door de darren „broedbyen” te noemen). Tot slot een berichtje uit The Australian Beekeeper 1952/11.

De tennis-ster Don Candy heeft een buitengewone voorliefde voor honing en draagt steeds een flacon hiervan bij zich. Hij veroorzaakt hiermede steeds een lichte beroering, door deze honing met lepels-vol in zijn thee te doen in plaats van suiker.

„Voor je gezondheid kan niets tegen honing op” is zijn overtuiging.

Jékavé.

de LEZER LEZER antwoordt

Vraag 54: Salpeteren.

Naar aanleiding van deze vraag deel ik u mede, dat het naar mijn mening eenvoudiger kan. Wij gebruiken bij het salpeteren een buis van een oude fiets, ongeveer 50 cm lang. Het ene eind is iets platgeslagen, zodat het in het onderste vlieggat past. In het andere eind past een houten prop van 10 à 12 cm lang. Omdat de buis nogal heet wordt, binden we er met wat ijzerdraad houtjes om, zodat we hem kunnen vasthouden.

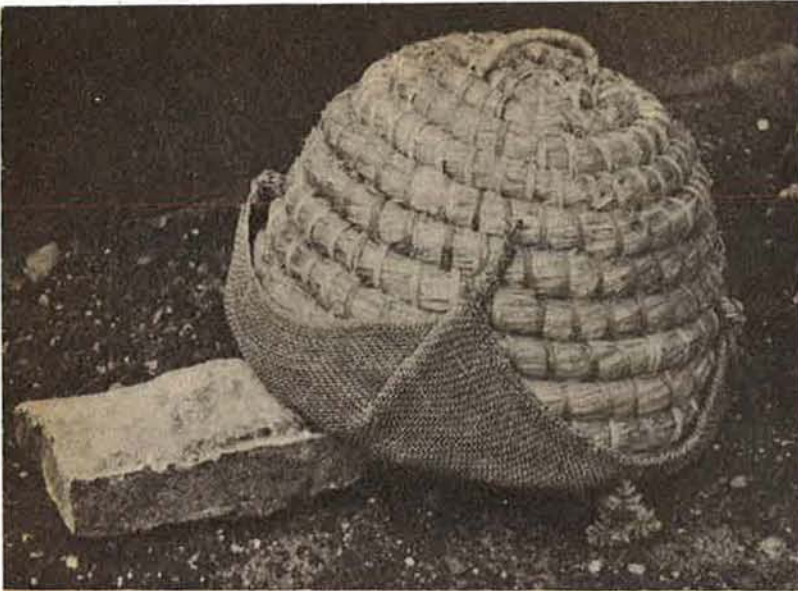
We zetten de korf op goed sterk papier, dat met de gladde kant naar boven ligt. De salpeterlap komt in de buis, wordt aangestoken en dan wordt de buis met de prop afgesloten. De salpeterdamp trekt nu in de korf.

Als ik er tijd voor heb, leg ik het papier met de bijen voor de korf of kast, ga er bij zitten en zoek de koningin er uit.

Dwingelo post Uffelte.

H. BIJKER.

MEDEWERKERS: Veel kopij moet wachten wegens gebrek aan plaatsruimte, óók de rubriek „Voor onze Imkersvrouwen”.

Zie je, hoe de zwermkieps afgesloten wordt met een luchtige doek? Die op de foto is niet van jute, maar van touw. Aan elke punt zit een „oognagel”. Draai die punten een paar slagen rond, de doek sluit dan onder veel beter aan. Plaats de korf altijd op een steen o.i.d., opdat de bijen door de doek lucht kunnen krijgen.

EINDELIJK MANNEN! In de tweede helft van deze maand zul je eigenaar worden van een bijenvolk. Ik zou haast zeggen van 'n jong bijenvolkje. Het volkje dat je zult krijgen is nl. een zwerm. Zo'n zwerm is een gedeelte van 'n overwinterd volk. Hij bestaat uit 'n koningin en ongeveer 7000 werksters. Je jonge volkje gaat nu een zelfstandig bestaan leiden. Samen zullen wij proberen er een flink, groot volk van te maken. Wat je daarvoor moet doen, zullen we maand voor maand bekijken.

Met betrekking tot het zwermen zou je een heleboel willen weten. Ik zal je daar echter niets van vertellen. Want we hebben voorlopig de handen vol met onze eigen problemen. Ik zal ze samenvatten in enige vragen:

1. Wat voor een zwerm krijg je?
2. Hoe krijg je hem veilig en wel thuis en hoe doe je hem in de nieuwe kast?
3. Wat moet je er deze maand aan doen?

1. Wat voor zwerm?

Er zijn verschillende soorten zwermen. Het ergste is, dat zij ook ieder een eigen behandeling vragen. Dat wordt natuurlijk lastig. Wij zullen daarom beginnen met een z.g. voorzwerm.

Een voorzwerm bestaat uit de koningin, die mee over-

Het Jeugd

winterd is, die dus gedurende vele maanden in het vorige seizoen en ook in de afgelopen maanden eitjes gelegd heeft. Zo'n koningin noemen we een **oude, bevruchte koningin**.¹⁾

2. Hoe krijg je de zwerm thuis en hoe in de nieuwe kast?

Dit punt ga ik je niet tot in bijzonderheden beschrijven. Hieraan zijn te veel moeilijkheden verbonden voor de volslagen beginner. We doen hier een beroep op de goede ooms of vrienden, die ons de zwermen leveren.

Overleg dus te voren hoe je dit karweitje samen zult opknappen. Geef je ogen goed de kost als je vaardige ome Toon met de bijen goochelt.

Op een paar punten zal ik wijzen om je te helpen bepaalde handelingen te begrijpen.

Om een zwerm te vervoeren kan gebruik gemaakt worden van een z.g. zwermkieps, van een z.g. Engels kastje (zesraamskastje) of desnoods van je eigen spaarkast.

Zie je hoe de zwermkieps (schepkorf) afgesloten wordt met een luchtige jute doek? (foto 1).

Het zesraamskastje (foto 2) heeft een deksel met een flink stuk fijn gaas!

Zie je de betekenis van de luchtige doek en het gaas? Als je zwerm in een zesramer komt, doe je er verstandig aan je ramen met kunstraat mee te nemen. Stevig tegen elkaar binden en opgepast er mee. Ome Toon zal zijn wijze hoofd schudden als hij je aan ziet komen en hij zal je één uitgebouwd raam geven inplaats van een kunstraat. „Een oude koningin moet direct raat beschikbaar hebben om te leggen”, zegt hij. Hij heeft gelijk!

Eindelijk... tegen de avond komt Toon-oom met zwerm. Pas op vriend, zo-met-een sta je midden in de bijen. Zet je kap op. Onthou dat bijen van plotselinge snelle bewegingen schrikken en dan gemakkelijk tot steken geneigd zijn.

Let op! Een beetje rook door het gaas van het deksel! De bijen trekken zich terug tussen de raten. Zij hebben er tabak van. Raampje voor raampje verhuist het zwermje uit het zesraamskastje in je spaarkast. De bijen, die in het kastje zijn achtergebleven, worden met een paar forse slagen in de grote kast gegooid. Nog een beetje rook en dan vlug de dekplank of het kleedje op de ramen. Maak jij nu het vlieggaat van de spaarkast open.

3. Wat moet je er deze maand aan doen?

Iemand die pas motor of auto heeft leren rijden verzint ieder ogenblik een smoesje om gemotoriseerd te kunnen uitrukken. Een jong bijenhouder is niet anders. Dat treft goed.

Ons eerste bezoek aan de bijen valt op de dag na het overbrengen in de nieuwe woning. Een eerste bezoek moet altijd kort zijn. Ook bij de bijen! Dat kan ook, als je van te voren weet wat je doen moet. De vraag is: zit het volk tussen de raten?

Zet je kap op. Neem voorzichtig het deksel af. Licht aan de achterkant even het kleedje of de dekplank op. Geef meteen een beetje rook en kijk.

Als het volk niet tussen de raampjes zit, maar aan het

¹⁾ Bij deze mag ik de oudere imkers wel verzoeken voorzwermen beschikbaar te stellen. Als zij een kunstzwerm willen afstaan zou het aanbeveling verdienen - mits dit mogelijk is, gezien de afstand tussen de oude en de nieuwe standplaats - deze te behandelen als een jager.

Het zesraamskastje heeft een deksel met een flink stuk fijn gaas. Als je zwerm in zo'n zesramer komt, doe je er verstandig aan je ramen met kunstraat mee te nemen. Ome Toon zal je één uitgebouwd raam geven inplaats van kunstraat....

hoekje

lam kees bok

kleedje of de plank hangt, dan moet onze ervaren imker er aan te pas komen. Hij maakt het voor je in orde. Onze tweede, iets uitvoeriger, inspectie van het bijenvolk heeft over twee dagen plaats. De punten, die onze aandacht vragen, zijn deze:

- a. Moet ik voeren?
- b. Wordt de kunstraat goed uitgebouwd?
- c. Legt de koningin?

Voordat we tot de eigenlijke controle overgaan moeten we eerst iets leren over de techniek er van.

Wat heb ik nodig, als ik een volk ga nazien?

1. De kap. Denk vooral niet, dat je die gauw kunt missen.
2. Een kastbeitel (raampjeslichter) of stevige schroevendraaier. De bijen hebben nl. de gewoonte alles wat los is in de woning vast te kiffen, b.v. de dekplank en de raampjes. Zij doen dat met voorwas (propolis). Deze stof verzamelen zij op planten.
3. Een beroker of een carbollap. Als rookmateriaal kan je in de beroker het best gebruiken niet te slap geribd karton. Maak rolletjes die juist passen. Steek op een beschutte plek het rolletje aan en stop het dan met het smeulend eind maar onder in de huls van de beroker. Geef lucht tot je een flinke rookontwikkeling krijgt en zet de beroker dan **rechtstandig** weg. Niet plat leggen!

Met de beroker werk je als volgt. Licht met de linkerhand de dekplank op en geef met de rechter wat rook. Wees een matig roker! Leg weer even de plank neer. De bijen trekken naar onder en velen gaan honing opzuigen. Dit is een typische reactie van de bijen als ze gestoord worden. De meeste blijven daarmee bezig, zodat ze als steeksters zijn uitgeschakeld. Als de bijen tijdens het werk erg komen opzetten, geef je weer een scheutje rook.

Met de carbollap werk je ook gemakkelijk. Koop een oplossing van carbolzuur (Bijenhuis). Neem een stuk badhanddoek ter grootte van de dekplank. Knip dat in twee gelijke delen en maak ze vochtig. Verdeel dan enige druppels uit je flesje carbolzuur gelijkmatig over je doek. Pas op dat je de sterke oplossing niet met je handen aanraakt. Het geconcentreerde carbolzuur tast de huid aan. Bewaar je doek in een jampot of goed sluitende doos.

Hoe werk je met de lap? (foto rechts boven).

Maak eerst de dekplank met behulp van de beitel los. Leg dan b.v. op de linker zijkant (lange kant van de kast) twee punten van de halve lap. Beweeg de dekplank naar rechts, dan trek je meteen de lap over de raten. Leg onmiddellijk de andere helft van de lap. De reactie van de bijen op de carbollucht is dezelfde als die bij het gebruik van rook. Je hoort de bijen wel erg bruisen en zoemen. Gebruik carbol dus met verstand. Het is niet de bedoeling dat de bijen half bedwelmd naar buiten zullen rollen!

Nog een goede raad. Ga achter de kast staan en wees kalm. Beheers je bewegingen. Als je een prik krijgt: niet slaan of zwaaien en zeker geen raampje laten vallen.

Hoe hanteer je een raampje?

Grijp het steeds aan beide oren beet. Neem het buitenste raam aan de kant waar je nog ruimte in je kast hebt. We gaven de zwerm immers maar zes of zeven ramen! Breng het raam schuin in de kast. Je kunt het dan gemakkelijk omhoog halen zonder de bijen van twee ramen over elkaar te rollen. Ook de bijen, die op de zijlatten zitten, blijven gespaard. Breng het raam nu recht voor je en bekijk het. Breng het daarna schuin in de kast terug en hang het voorzichtig tegen de kant van de kast. Op dezelfde wijze kun je de

Maak eerst de dekplank met behulp van de raampjeslichter los. Beweeg de dekplank naar rechts, dan trek je meteen de carbollap over de raten.

overige ramen behandelen. Draai de ramen nog niet om! Dan beginnen we maar!

a. Voeren?

Als de appel een knikker groot is... als de meidoorn bloeit is de bij in nood. We zijn in die tijd. De kans is dus groot. Als je in elk raam veel cellen met nectar ziet, nectar die al verzegeld wordt, dan kun je het voeren achterwege laten. Het voeren komt nog uitvoerig aan de beurt. Laat de eerste keer een imker helpen.

b. Wordt de kunstraat goed uitgebouwd?

Als je de kunstraat goed ingezet hebt, dan is er weinig kans dat daar iets mee scheef gaat. Als er een raat geheel of gedeeltelijk is uitgevallen, moet je die vervangen door een nieuwe. Een hoekje is uitgezakt? Dat moet even recht gezet worden.

c. Legt de koningin?

Je weet waar je de eitjes moet zoeken. In de jonge raat zijn ze gemakkelijk te vinden.

Hang alle ramen in dezelfde volgorde terug en schuif de blikjes goed aan. Doe je werk voorzichtig en op je gemak, maar rek de inspectie nooit nodeloos.

Succes!

Tilburg.

H. VAN GOOL.

Geef je ogen goed de kost, als je vaardige ome Toon met de bijen goochelt. Een forse slag met de vuist op de schepporf en de zwerm valt in je nieuwe spaarkast....

(Foto's: Bijenhuis Wageningen)

RAPPORT balansen en exploitatierekeningen, met specificaties 1952

Aan de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt
in Nederland,
Wageningen.

Mijne Heren,

Hiermede hebben wij de eer U mede te delen dat wij de administraties Uwer Vereniging over het jaar 1952 hebben gecontroleerd aan de hand der bescheiden en de ons verstrekte inlichtingen.

De aanwezigheid der effecten hebben wij geconstateerd aan de hand van de opgave per 31 December 1952 van de Twentsche Bank N.V. te Wageningen, waar deze effecten in open bewaargaving berusten. De effecten zijn gewaardeerd tegen de officiële beurskoersen per 31 December 1952.

Evenals vorig jaar het koersverlies op de effecten ten laste van de diverse kapitaalrekeningen werd gebracht, is in dit jaar de koerswinst ten gunste daarvan gebracht.

De saldi van de banken, spaarbanken en postrekeningen zijn in overeenstemming met de rekeningen-courant resp. de spaarbankboekjes per 31 December 1952. Van de aanwezigheid der kasgelden hebben wij ons op ongeregelde tijdstippen overtuigd. De polissen der brandverzekering zijn ons overgelegd. De polissen bleken de desbetreffende risico's voldoende te dekken.

Ten gunste resp. ten laste van de interest-rekeningen zijn gebracht de tussen de verschillende afdelingen Uwer Vereniging verrekende rente voor geleende gelden.

T.a.v. de verschillende balansen en exploitatie-rekeningen merken wij nog het volgende op:

AFDELING VERENIGING

Kapitaal f 58.623.35.

	Gld.	Gld.
Kapitaal per 1 Januari 1952		53.921.50
bij: voordelig saldo 1952	2.680.77	
Congres 1949	485.74	
koerswinst	2.606.34	
		5.772.85
		59.694.35
af: premie pensioenverzekering		
secretaris-penningmeester	1.071.—	
		58.623.35

In 1952 werd door het Zuiden van het toegezegde bedrag van f 1.000.— in de kosten van het Congres 1949 betaald

ten laste van deze rekening kwam nog

zodat aan het kapitaal kan toegevoegd worden

600.84

115.10

485.74

NEDERLANDSE HONINGWEEK : 20—26 SEPTEMBER

Mogen wij nog even uw aandacht vestigen op de mededelingen van het Hoofdbestuur op blz. 63 van het April-nummer? In verband met het bepalen van de oplaag vernemen wij gaarne van u, hoeveel exemplaren van het geschriftje over honing, met honingrecepten, we voorlopig en vrijblijvend voor u mogen noteren. Hoe groter de oplaag, hoe goedkoper deze honingreclame zal zijn!

Bijenhuis-Wageningen.

AFDELING HANDEL

Machines f 11.721.83.

	Gld.
Saldo per 1 Januari 1952	1.140.55
bij: aankopen in 1952	11.820.21
	12.960.76
af: afschrijving 1952	1.238.93
	11.721.83

Op grond van een besluit van het Hoofdbestuur om zelf kasten en onderdelen te gaan vervaardigen, zijn in 1952 verschillende houtbewerkingsmachines aangekocht.

Goederen f 67.216.40

De goederen-voorraden, welke niet door ons zijn opgenomen, maar waarvan ons specifieke lijsten zijn overgelegd, zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende inkooprijzen resp. kostprijzen indien deze lager waren. Incourante goederen zijn aanmerkelijk lager gewaardeerd, resp. pro-memorice opgenomen.

Een gedeelte der voorraden is onder mede-verantwoordelijkheid van één der leden van de Commissie Handel opgenomen.

Debiteuren f 9.328.21.

Conform de lijst der openstaande vorderingen per 31 December 1952. Dubieuze vorderingen komen hieronder, voor zover thans valt na te gaan, niet voor.

AFDELING SUIKER

Huis en kantoor f 16.006.—.

	Gld.
Saldo per 1 Januari 1952	16.336.—
af: afschrijving over 1952	330.—
	16.006.—

Zakken f 3.333.—.

De zakken zijn gewaardeerd tegen verschillende prijzen, afhankelijk van het gebruik dat ervan is gemaakt.

Exploitatie huis en kantoor f 2.579.38 (nadelig)

Samengesteld als volgt:	
Ontvangen huren	800.—
af: betaalde belastingen en kosten	3.379.38
	2.579.38

In de kosten zijn o.a. begrepen de gedeeltelijke vernieuwing van het hek aan de voorzijde en een wijziging in de elektrische installatie.

SAMENGESTELDE BALANSEN

Betalingsmiddelen f 23.274.98.

De betalingsmiddelen van de verschillende afdelingen zijn, voorzover dit met een juist financieel beleid in overeenstemming was, rentegevend belegd geweest.

Hoogachtend,

ACCOUNTANTSKANTOOR W. H. VAN MOURIK.

Reglement Nationale Honingtentoonstelling

Inzending en terugzending.

Inzendingen moeten vóór 15 Augustus in het bezit zijn van de tentoonstellingscommissie. Alle inzendingen moeten worden geadresseerd: Gemeentelijk Sportpark, Soestdijkerstraatweg te Hilversum.

De toezending moet franco geschieden.

Wie na afloop van de tentoonstelling zijn inzending wil terug ontvangen dient een vrachtbrief en een etiket met adres voor ongefrankeerde terugzending per spoor bij de inzending te voegen. De honingzendingen, die niet worden teruggevraagd, worden door de Tentoonstellingscommissie verdeeld over de plaatselijke ziekenhuizen en sanatoria.

De **prijswinnaars** stellen hun inzendingen (behalve die in de klassen voor bijenwas) ter beschikking van het Hoofdbestuur, dat aan deze inzendingen een nadere bestemming geeft.

Tentoonstellingsetiketje en deelnemersnummer.

Elke inzender dient vóór 15 Juli bij het secretariaat der Vereniging, Bijenhuis, Wageningen, zijn inzendersnummer aan te vragen. Hij dient verder op te geven in welke klassen hij wenst deel te nemen. Deelnemers in de klassen 1 en 2 dienen tevens op te geven hoeveel flacons zij in elk dezer klassen denken in te zenden. Zij ontvangen dan gratis en franco de nodige tentoonstellingsetiketjes. Dit zijn bedrukte smalle strookjes papier, waarop het inzendersnummer en de klasse worden vermeld.

Andere aanduidingen dan het verstrekte etiketje mogen op de inzendingen niet voorkomen, ook geen gewoon honing-etiket, sluit-etiket of iets dergelijks. Alleen in de klassen 12, 13 en 14 (opmaak en verpakking) mag hiervan worden afgeweken, doch ook in die klassen mag de naam van de inzender niet op de inzendingen voorkomen. (Ook op de inzendingen in de klassen 12, 13 en 14 moet het tentoonstellingsetiketje voorkomen!)

Op **honingflacons** moet het etiketje zodanig worden aangebracht, dat de onderzijde van het etiketje 3 cm van de bodem van de flacon verwijderd is.

Op **raampjes** dient het etiketje met punaises in het midden van de bovenkant van de bovenlat te worden bevestigd.

Op **secties** dient het etiketje midden op de bovenzijde te worden bevestigd.

Aan de onderzijde van elke **wasbodem** moet het deelnemersnummer door de inzender duidelijk leesbaar worden ingekrast.

In de andere klassen moet het etiketje in een enveloppe worden bijgevoegd.

Flacons en vulling.

Honing in flacons dient te worden ingezonden in de „flacons nieuw model”, zoals die door het Bijenhuis te Wageningen worden geleverd. Deze flacons moeten zijn gevuld tot de dikke rand onder de schroefdraad. Inzendingen in andere dan de voorgeschreven flacons worden niet tot de tentoonstelling toegelaten.

Verdere bepalingen.

Er mag alleen Nederlandse honing en Nederlandse was worden ingezonden.

De jury heeft het recht inzendingen onbeoordeeld te laten of inzendingen te weigeren zonder opgaaf van redenen.

De jury heeft het recht bepaalde prijzen niet toe te kennen.

De uitspraak van de jury is bindend.

De inzendingen blijven voor rekening en risico van de inzenders.

Inleggeld is niet verschuldigd.

Klassen-indeling.

Klasse 1: één pondspot vloeibare honing.

Klasse 2: één pondspot gekristalliseerde honing.

Klasse 3: één pondspot heidehoning.

Klasse 4: één sectie zomerraathoning.

Klasse 5: één sectie heideraathoning.

Klasse 6: één honingraam zomerraathoning.

Klasse 7: één honingraam heideraathoning.

Raathoning mag een strookje kunstraat bevatten, dat niet meer dan 1 cm onder de bovenlat uitsteekt

Klasse 8: Zuivere bijenwas in koeken van ongeveer 1 kg.

Klasse 9: Zuivere bijenwas in koeken van méér dan 5 kg.

Klasse 10: Een honingkoek van minstens één pond, met het volledige recept, waarnaar deze koek vervaardigd is. In deze klasse mag **niet** worden ingezonden door vakmensen, deze klasse is uitsluitend bedoeld voor „thuis gebakken” koek.

Klasse 11: Bakwerk, waarin honing is verwerkt, anders dan honingkoek, met het volledige recept waarnaar het ingezondene is vervaardigd. Ook deze klasse is uitsluitend bedoeld voor „thuisbakkers”.

Klasse 12: Verpakking en opmaak van honing in flacons. In deze klasse wordt ook de aantrekkelijkheid van de verpakking beoordeeld. De flacons moeten voorzien zijn van het tentoonstellings-etiketje en ze mogen voorzien zijn van honing-etiket enz. en ze mogen worden verpakt in cellophaan, voorzien van een lintje enz.

Klasse 13: Verpakking en opmaak van secties. In deze klasse wordt ook de aantrekkelijkheid van de verpakking beoordeeld. De secties moeten zijn voorzien van het tentoonstellings-etiketje en mogen verder zijn verpakt in cellophaan, enz.

Klasse 14: Verpakking en opmaak van losse raathoning. In deze klasse wordt ook de aantrekkelijkheid van de verpakking beoordeeld. Verder als klassen 12 en 13.

Beoordelingsnormen.

Klasse 1: één pondspot vloeibare honing.

	af trek:
A. Zuiverheid (maximum 40 punten)	punten
1. schuim	1—6
2. vuiltjes	1—40
3. kristallen	1—10
4. luchtblaasjes	1—6
B. Netheid (maximum 20 punten)	
1. netheid en plaats etiketje	2—6
2. papier en/of perkamentinlage ontbreekt	3—5
3. plaksel op het glas	1—2

De ervaringen van de jury voor de Honingtentoonstelling te Breda zijn neergelegd in dit geheel nieuwe Reglement voor de Nationale Honingtentoonstelling te Hilversum. (Afdelingsbesturen: verzoek uw leden om naar de eerste vergadering in het winterseizoen elk een potje gekristalliseerde honing mee te nemen en vraag een paar leden ze volgens klasse 2 te beoordelen. Zó'n onderling tentoonstellinkje kost alleen een paar prijsjes en bevordert het goed oogsten en behandelen van de honing!) Op de foto v.l.n.r. Mej. J. G. Brunner, biologe van het Instituut voor Bijenteelt Onderzoek te Wageningen, en de heren H. van Gool en J. van Aarst, leraren in Algemene Dienst van de Rijksbijenteeltconsulenten te Tilburg en te Wageningen, de jury van „Breda”.

4. deksel niet netjes 2—4
 5. te vol, niet vol genoeg 1—5
 C. Rijpheid (maximum 20 punten)
 Kennelijk onrijpe honing wordt van de tentoonstelling uitgesloten.
 D. Geur en smaak (maximum 20 punten)
 Aftrek van punten vindt plaats als de honing ruikt of smaakt naar andere stoffen (bewaring in de buurt van kaas, petroleum enz.), naar een duffe bewaarplaats, naar carbol, of zuur of in gisting is.

Klasse 2: één pondspot gekristalliseerde honing.

- A. Zuiverheid (maximum 30 punten)
 1. schuim 1—6
 2. vuiltjes 1—30
 B. Netheid (maximum 20 punten)
 1. oppervlakte scheef 1—2
 2. oppervlakte niet vlak, blaasjes of kraters 1—10
 3. kaarsvetverschijnsel 1—10
 4. kleur onregelmatig 1—3
 5. te vol, niet vol genoeg 1—5
 6. honing aan de binnenrand 2—4
 7. netheid en plaats etiketje 2—4
 8. papier en/of perkamentinlage ontbreekt 3—5
 9. plaksel op het glas 1—2
 10. deksel niet netjes 2—4
 C. Kristallisatie
 1. oppervlakte vochtig 1—10
 2. te grove kristallen 1—3
 3. kristallisatie te hard 1—3
 4. onregelmatig gekristalliseerd 1—3
 D. Geur en smaak (maximum 20 punten)
 Als klasse 1.

Klasse 3: één pondspot heidehoning.

Als klasse 2.

Klassen 4, 5, 6 en 7: Raathoning

(maximum 100 punten)

1. cellen onvolledig gevuld 1—10
 2. bebroede cellen 1—20
 3. onverzegelde cellen 1—10
 4. stuifmeel 1—20
 5. onregelmatig of niet vlak verzegeld 1—10
 6. beschadigde deksels 1—10
 7. propolis aan secties of ramen 1—10
 8. meer kunstraat dan 1 cm 1—10
 9. kleur der zegels 1—10
 10. te dunne raat 1—20
 11. hout niet blank 1—10

Klassen 8 en 9: Zuivere bijenwas.

- A. Zuiverheid (maximum 35 punten)
 B. Kleur (maximum 35 punten)
 C. Algehele aantrekkelijkheid, regelmatigheid, vrij van barsten en scheuren (maximum 30 punten)

Klasse 10: Honingkoek.

- A. Smaak (maximum 30 punten)
 1. te sterk of te weinig gekruid 1—10
 2. te veel zuiveringzout 1—10
 3. te weinig honingsmaak 1—10
 4. koek onrijp 1—10
 B. Aantrekkelijkheid inwendig (maximum 25 punten)
 C. Aantrekkelijkheid uitwendig (maximum 25 punten)
 D. Keuze van het recept (maximum 20 punten)

Klasse 11: Ander honinggebak (maximum 100 punten)

Ter beoordeling van de jury.

Klassen 12, 13 en 14: Verpakking en opmaak.

Ter beoordeling van de jury.

Prijzen.

Inzendingen, waaraan onderstaand puntental wordt toegekend, komen in aanmerking door de daarachter genoemde prijzen:

- 100 punten: eerste prijs A
 99 punten: eerste prijs B
 98 punten: eerste prijs C
 97 punten: tweede prijs
 96 punten: derde prijs.

Elke prijswinnaar krijgt een oorkonde, waarop de klasse en de prijs zijn vermeld. Verder worden nog plaquettes, medailles en andere prijzen toegekend.

Wisselbeker.

De inzender, die in minstens 5 klassen heeft medegedongen, waarvan minstens in 4 honingklassen en minstens 1 andere klasse, en die voor zijn inzendingen in totaal het hoogste gemiddelde aantal punten behaalt, wordt winnaar van de wisselbeker, die door de Voorzitter der Vereniging, de heer Mr. L. R. J. ridder van Rappard, wordt aangeboden. Wie deze beker tweemaal achtereenvolgens of drie maal in totaal wint, krijgt de beker in eigendom.

De ramp

Helaas is het thans wel zeker, dat ons lid, de heer **Joh. Flikweert Pz.**, bij de ramp is omgekomen. Het gezin Flikweert bestond uit vader, moeder en vier kinderen van 22, 19, 16 en 13 jaar. Alleen de beide broers van 22 en 19 jaar, die tijdens de ramp niet thuis waren, zijn nog in leven, ze hebben hun vader, moeder, broertje en zusje verloren. Alleen de vader en de broer zijn gevonden en begraven.

Ook de burens zijn bijna allemaal verdrongen, slechts enkelen hebben zich door het dak kunnen redden. De familie Flikweert heeft het dak niet tijdig kunnen bereiken en 's middags om 3 uur is het huis ingestort en in de golven verdwenen.

De heer Flikweert was imker in hart en nieren. Tijdens de evacuatie in 1944 moesten eerst zijn bijen mee, de rest kwam later wel. Van zijn kinderjaren af reeds hield hij bijen.

De beide jongens wensen wij de kracht toe om dit verbijsterende verlies te dragen.

De hulp

Het Hoofdbestuur is verrast door de milde toezeggingen, die een aantal afdelingen reeds deed om de getroffen imkers te helpen en het brengt deze afdelingen gaarne warme dank voor wat zij deden.

Vele afdelingen zijn nog bezig met het verzamelen van de toezeggingen van hun leden. Daardoor is het niet mogelijk reeds een overzicht te geven van wat de afdelingen aan de getroffen en zullen schenken.

Toch meent het Hoofdbestuur met het regelen van de adoptie niet langer te mogen wachten. Vele imkers in de getroffen gebieden kunnen reeds weer met het houden van bijen beginnen.

Het Hoofdbestuur heeft daarom het volgende schema opgezet. Het verzoekt de afdelingen, daarvan kennis te nemen. Het Hoofdbestuur zou het op prijs stellen als de afdelingen zich zoveel mogelijk aan dit schema zouden willen houden.

De afdelingen in Friesland adopteren de afdeling Walcheren.

De afdelingen in Groningen adopteren de afdeling Tholen.

De afdelingen in Drenthe adopteren de afdeling Noorden Zuid-Beveland.

De afdelingen in Overijssel adopteren de afdeling Schouwen-Duiveland.

De afdelingen in de Betuwe adopteren de afdeling Noord- en Zuid-Beveland.

De afdelingen op de Veluwe adopteren de afdeling Goeree-Overflakkee.

De afdelingen in de Achterhoek adopteren de afdeling Willemstad en Werkendam.

De afdelingen in Utrecht adopteren de afdeling Dordrecht en Slidrecht.

De afdelingen in Noord-Holland adopteren de afdeling Hoeksward en Brielle.

De afdelingen in Zuid-Holland adopteren de afdeling Vlaardingen en Hardinxveld.

De afdelingen in Noord-Brabant adopteren de afdeling Bergen op Zoom.

De afdelingen in Limburg adopteren de afdeling Bergen op Zoom.

De afdeling Breda helpt de eigen getroffen leden.

De afdelingen in Zeeuws Vlaanderen helpen de eigen getroffen leden.

In verband met een mogelijke besmetting met mijtziekte worden de afdelingen in Zuid-Limburg verzocht geen bijen naar het rampgebied te zenden, doch alleen op andere wijze hulp te bieden. Er zijn afdelingen in Zuid-Limburg, die meer volken toezegden dan ze leden hebben, b.v. de afdeling Tegelen. Wij vertrouwen dat zij begrip zullen hebben voor deze, op verzoek van hogerhand opgenomen, bepaling.

De totale schade, die tot nu toe door de getroffen afdelingen werd opgegeven en die uiteraard nog globaal en onvolledig is, bedraagt 1220 volken, veel bijenstallen, veel bijenwoningen en veel gereedschappen.

De verzending.

Het is nu zaak de verzending van het geschonkene zo doelmatig mogelijk te regelen. Elke afdeling kan niet een vrachtauto met volken en materiaal naar het getroffen gebied laten rijden. Het Hoofdbestuur geeft daarom de helpende afdelingen in overweging om dit per groep, kring of provincie samen te doen. In gemeenschappelijk overleg kan worden vastgesteld op welke datum en op welke centrale plaats het geschonkene zal worden bijeengebracht.

Om te voorkomen dat alle afdelingen van een groep, kring of provincie met elkaar zouden moeten gaan corresponderen stelt het Hoofdbestuur voor dat elke afdeling de betrokken correspondentie aan zijn eigen Hoofdbestuurslid zendt. De adressen van de Hoofdbestuursliden zijn te vinden in het Maandschrift van Januari op pag. 3 van de groene omslag. Het Hoofdbestuurslid stelt dan naar aanleiding daarvan in overleg met de getroffen afdeling plaats en datum vast waarop de verzending zal plaats vinden.

De adressen van de getroffen afdelingen zijn:

Walcheren: H. Jans, Langeviesingel 32, Middelburg.

Tholen: H. J. Soeters, Ring 450, St. Annaland.

Noord- en Zuid-Beveland: I. Ph. F. v. d. Plassche, Middelburgsestraat 35, Goes.

Schouwen-Duiveland: M. C. Geleijnse, Weststraat 9, Burgh-Haamstede.

Goeree-Overflakkee: C. Poortvliet, Oranjeweg 846, Dirksland.

Willemstad: H. P. Rossers, Landpoortstraat 2, Willemstad N.-Br.

Werkendam: C. v. d. Stelt, L. Verdoornstraat 2, Werkendam.

Dordrecht: G. A. Eppink, Dubbelsteijnlaan 63, Dubbel-dam.

Sliedrecht: L. Kuipers, Bosch 59, Papendrecht.

Hoeksewaard: D. Krijgsman, Voorstraat 55, Klaaswaal.

Brielle: P. v. d. Polder, Aelbrechtsweg 4, Brielle.

Vlaardingen: C. Bos, v. Riebeekstraat 19, Vlaardingen.

Hardinxveld: R. de Koning, Parallelw. 9, Hardinxveld.

Bergen op Zoom: L. Minderhoud, Vrederust 282, Halsteren.

In veel gevallen zal het mogelijk zijn dat de hulp in twee gedeelten wordt verleend. Met de eerste zending kunnen zij worden geholpen, die reeds weer met het houden van bijen kunnen beginnen. Er zijn echter ook veel getroffen, die nog geen bijen kunnen gebruiken en zij zouden in de loop van de zomer - zo nodig nog later - kunnen worden geholpen met zwermen in korven en kasten.

De door de leden geschonken geldbedragen kunnen in de eerste plaats worden aangewend om de vrachtkosten te betalen. Het overige kan door de getroffen afdeling worden besteed voor kunstraat, imkersmateriaal enz.

Aan de besturen van de getroffen afdelingen blijft dan de allermoeilijkste taak: het gezondene onder hun leden zodanig te verdelen, dat ieder tevreden is.

Als iedereen zich bewust is van de vele moeilijkheden, die moeten worden overwonnen en er van overtuigd is, dat iedereen zijn best heeft gedaan, kan onze collegiale hulp aan de getroffen een nieuw bewijs zijn van de solidariteit en hulpvaardigheid, die er onder de imkers leven.

Namens het Hoofdbestuur:

Prud. de Bruine.

A. Vink.

J. A. van der Zwaard.

R. P. Groenveld, secr.

Ir. J. Mommers, adviseur.

Bij het Bijenhuis kwam binnen:

Vorig saldo f 1.603,75; afd. Raalte f 10; afd. Vlaardingen f 25; afd. Den Helder f 31; afd. Wieringerwaard f 25; afd. Oranjewoud f 17,50; afd. Voorstonden f 35; afd. Hoorn f 25; afd. Nijverdal f 50; afd. Hoorn f 10; afd. Beekbergen f 110,50; afd. Veendam f 20; afd. Veenendaal f 100; M. J. S. te A. f 5; D. H. te A. f 5; J. K. te D. f 10; afd. Eerbeek f 60.

Totaal tot 22 April f 2.142,75.

In onze vorige opgaaf vermeldde wij afd. Zundert f 30, dit moest zijn afd. Holten f 30.

Ons gironummer is: 27772 ten name van de Vereniging te Wageningen.

Officiële mededelingen

ALGEMENE VERGADERING

op Zaterdag 30 Mei 1953, des voormiddags half elf in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, Mariaplaats 27 te Utrecht.

AGENDA:

1. Opening.
2. Rapport Commissie tot het nazien der boeken en notulen '52.
3. Balansen, exploitatierekeningen en verslagen 1952.
4. Bespreking beleid Hoofdbestuur.
5. Vaststelling plaats Algemene

Vergadering 1954. Voorstel Hoofdbestuur: Utrecht.

6. Aanwijzing van de afdelingen, die de Commissie voor 1953 zullen benoemen. Voorstel Hoofdbestuur: Angerlo en Aalsmeer.
7. Begroting 1954.
8. Vaststelling quotum 1954. Het Hoofdbestuur stelt voor het quotum onveranderd te laten.
9. Voorstel afdeling Westland. Het voorstel is met toelichting afgedrukt op blz. 14 van het Jaarnummer van het Maandschrift.
10. Rondvraag.
11. Sluiting.

RAPPORT COMMISSIE NAZIEN BOEKEN

Ondergetekenden, belast met het nazien der boeken en verdere scheiden onze Vereniging, verklaren deze in goede orde te hebben bevonden. Zij kunnen zich volledig aansluiten bij het rapport, uitgebracht door het Accountantskantoor van Mourik te Rotterdam. Gebleken is, dat op vele punten belangrijk is bezuinigd, wat over het boekjaar 1954 beter tot uitdrukking zal komen.

Bijzonder waarderen zij de welwillende wijze, waarop door de H.H. Groenveld en Seunings, betreffende diverse punten, inlichtingen werden verstrekt.

Op de post quotum 1953 wensen ondergetekenden op de Algemene Vergadering terug te komen.

Afd. Angerlo:

M. H. DE LEEUW

Afd. Almen:

G. H. GROENOUWE

JAARVERSLAG AFD. HANDEL 1952

De slechter wordende economische toestand van de bijenteelt vond z'n weerslag ook in de omzet van bijenteeltartikelen. Dit maakte het uitermate moeilijk om met een sluitende exploitatierekening te eindigen. Daarbij kwam, dat de prijs van zuivere bijenwas daalde, waardoor op de voorraad moest worden afgeschreven. Dit is dan ook wel de reden dat het boekjaar 1952 met een nadelig saldo is afgesloten. De voorraad was is tegen marktwaarde gevalueerd. De goederenvoorraad daarentegen is opgenomen tegen inkoopwaarde. De omzet van kleine artikelen liep terug. Opmerkelijk was, dat de omzet van houtwaren beduidend steeg. Dit kan mede een gevolg zijn van het aanschaffen van houtbewerkingsmachines, want hierdoor was het assortiment veel groter dan voorgaande jaren. Ook het aan de markt brengen van de spaarkast zal hieraan niet vreemd zijn. De vraag naar deze kast was aanmerkelijk groter dan naar andere kasten. Of hieruit op te maken is, dat de imkers zoekende zijn naar een nieuw model kast is niet met stellige zekerheid te zeggen. Wel kan geconstateerd worden, dat de vraag naar enkelwandige kasten de laatste jaren toeneemt. Wellicht is het prijsverschil van de enkelwandige kast in vergelijking met dubbelwandige kasten hiervan de oorzaak.

De vraag naar kunstraat bleef ongeveer gelijk. Met genoegen kunnen we vermelden, dat de inlevering van oude raat toenam. Dit is op zich zelf een verheugend verschijnsel, want hierdoor konden wij zelf zoveel zuivere was verkrijgen, dat er genoeg kwam voor de eigen kunstraatproductie. Als deze toestand zich zo blijft ontwikkelen, dan kan mogelijk een volgend jaar gedacht worden aan verkoop van zuivere was. De wasmarkt is zeer grillig geweest en de verwachting is, dat dit voorlopig zal voortduren.

Vanwege de slechte heideoogst was de verkoop van glaswerk en bussen niet zo hoog als we gewend waren. Deze artikelen bleven nogal prijzig. De verkoop van honing baart altijd nog de meeste zorgen. Wel was er meer vraag, maar de omzet blijft toch te klein. De buitenlandse honing speelt hierbij natuurlijk een grote rol. Dit product, dat zeker voor 30% minder in prijs wordt gekocht blijft onze markt overheersen. Het is voor ons dan ook onbegrijpelijk, dat het Ministerie van Landbouw importbeperkingen, zoals door de organisaties wordt bepleit, van de hand wijst. Als reden van dit afwijzen wordt beweerd, dat invoerbeperkingen een Europese integratie in de weg zou staan. Wij vinden dit argument wei-

nig steekhoudend, want andere artikelen, zoals suiker b.v. mogen niet vrij worden ingevoerd. De overheid maakt dus onderscheid tussen producten en wij zullen dan ook moeten blijven hameren op dit aambeeld om dit wanbegrip uit de wereld te helpen.

Afd. Suiker

De totale omzet aan suiker liep ook iets terug. Door leden en niet-leden werd afgenomen een hoeveelheid van 591.618 kg. Dit is bijna 47.000 kg minder dan in 1951. Veel schokkende gebeurtenissen hebben zich in dit afgelopen boekjaar niet voorgedaan. Wel werd door Ir. Honig op onze algemene vergadering nogmaals de toezegging gedaan, dat de suiker voor de bijenhouderij tegen de laagst mogelijke prijs beschikbaar zal worden gesteld. Op zich zelf een prachtige toezegging en we zijn Ir. Honig hiervoor dankbaar, maar in verband met de verhoging van de bietenprijs zal de prijs van de bijensuiker ook wel stijgen. Als deze verhoging doorgaat dan zal dat tot gevolg hebben dat onze bijenteelt nog verder achteruit gaat. Van verenigingszijde is bij herhaling aangedrongen op verlaging van de suikerprijs. Dit is momenteel de enige remedie om de nood op bijenteeltgebied enigszins te lenigen en mocht de overheid niet spoedig bereid zijn de helpende hand te bieden dan laadt zij toch wel een grote verantwoordelijkheid op haar schouders.

VERSLAG HOOFDBESTUURS- VERGADERING 7 MAART

De Voorzitter memoreert de ramp, die ons land heeft getroffen en de spontane hulp, die geboden wordt. Verwacht wordt, dat Landbouwherstel 75% van de vervangingswaarde van het verloren gegane zal vergoeden. Of dit ook voor de imkers, met name de kleine imkers zal gelden, moet nog worden afgewacht. Onze hulpactie moet worden beschouwd als een aanvullende, collegiale hulp. Wie een keurige stal met uniforme kasten verloor kan uiteraard niet verwachten via onze hulpactie weer zo'n stal terug te krijgen. Wel hoopt het hoofdbestuur dat de getroffen door onze actie, als aanvulling op de vergoeding van Landbouwherstel, weer in de bijen komen. De heren Vink, de Bruine en van der Zwaard zullen met de heren Mommers en Groenveld de regeling verder uitwerken. Het Hoofdbestuur trekt f 1000,— uit de middelen der Vereniging uit voor hulp in natura. Het spreekt de hoop uit dat de afdelingen er op zullen toezien, dat alleen prima materiaal wordt geleverd.

De jaarstukken worden, na het aanbrengen van enige wijzigingen, goedgekeurd.

De datum van de Algemene Vergadering wordt vastgesteld op 30 Mei.

Voorstellen, die zouden kunnen leiden tot verlaging van de kosten van het Maandschrift, worden aan de Commissie van de Redactie doorgegeven voor advies. Een voorstel van de Zuidelijke Bonden om de maandbladen te combineren wordt niet aanvaard omdat er op basis van de gestelde voorwaarden voor ons geen voordeel in schuilt terwijl wij wel nadelen zouden moeten accepteren.

Het voorstel van de afdeling Westland wordt uitvoerig besproken. Aangezien punt 2 van het voorstel door de afdeling Westland wordt ingetrokken acht het hoofdbestuur het niet nodig een prae-advies uit te brengen. De onder het voorstel gepubliceerde mededeling van de redactie geeft de feitelijke situatie volkomen juist weer.

De regering stelt voor beginnende imkers twee bijenkasten ter waarde van f 80,— beschikbaar. Als eis wordt gesteld dat ze een cursus voor beginners met vrucht hebben gevolgd. In bepaalde gevallen kan subsidie voor bedrijfsverbetering worden toegekend, doch de regeling hiervan is nog niet bekend.

Het hoofdbestuur heeft er bezwaar tegen een landelijke richtprijs voor honing vast te stellen. In de kring Groningen wordt reeds een richtprijs voor de kring vastgesteld en deze blijkt goed te werken. De kringen wordt aangeraden de wenselijkheid van het vaststellen van een richtprijs te overwegen en deze in het Maandschrift te doen publiceren.

Het hoofdbestuur geeft de afdelingen in overweging om in September een honingweek te organiseren. In afdelingen, waar de verkoop van honing van belang is, zou op deze wijze de verkoop van honing kunnen worden gestimuleerd door het houden van markten, het inrichten van — desgewenst rijdende — stands enz. Het hoofdbestuur overweegt om voor dit doel een honingbrochure beneden kostprijs ter beschikking van de afdelingen en de leden te stellen.

In principe wordt besloten de Imkersdag 1954 te Emmen te houden. Het reglement voor de Nationale Honingtentoonstelling wordt nader vastgesteld.

Het hoofdbestuur heeft van de directie van de NOP de toezegging gekregen, dat bij het spuiten der gewassen de uiterste voorzichtigheid in acht genomen zal worden om te voorkomen dat er bijen sneuvelen. De directie wenst het staangeld nog niet af te schaffen.

Vragenrubriek

Vraag 16: Beitsen of schilderen van bijenkasten. Wat is beter, beitsen of schilderen? Hoe moet ik het doen?

J. C. F. L. te O.

Antwoord:

a. Beitsen: Een eenvoudige en goedkope manier om nieuwe, dus ongeschilderde, bijenkasten tegen weersinvloeden te beschermen is: al het zichtbare hout aan de buitenzijde, alsmede de sponningen en bodem, twee keer te behandelen met creosootoliebeits. Hiervan zijn ca. 20 kleuren, zelfs wit, in de handel.

Men strijkt altijd in de lengterichting van het hout en draagt er zorg voor, dat de spijker- en schroefgaten en vooral de z.g. kopse kanten van het hout goed worden ingesopt.

Enige dagen na de eerste bewerking kan de tweede beitslaag worden opgebracht. Zo behandeld, kan deze kast enige jaren ons wisselvallig klimaat trotseren.

De kleur-echtheid van creosootoliebeits is over het algemeen niet zo groot en het zal nodig blijken om na enige seizoenen deze kast nog eens een streekje te geven. De geur van creosootolie is lang niet zo scherp als die van carbolineum, zodat U zonder bezwaar na enige dagen deze kast kunt bevolken.

Met 1 kg creosootoliebeits, prijs $\pm$ f 3,50, kunnen 4 normale bijenkasten worden behandeld.

b. Schilderen: Is de oude verflaag gebarsten of gebladderd, dan is afbranden met een schildersbrandlamp noodzakelijk. Bij afbranden mag de lamp niet te lang op dezelfde plaats worden gehouden om te voorkomen, dat op het hout zware schroeiplekken ontstaan. Met een schraper worden de verschroeiende verfresten afgekrabd. Daarna alles met grof schuurpapier afschuren. Na het reinigen wordt met een puimsteen in-de-verf geschuurd met niet te dunne loodwitverf. Indien de kast groen wordt afgeschilderd moet deze loodwitverf grijs worden gekleurd.

Wanneer deze schuurverf goed droog is, d.i. na tenminste 2 à 3 dagen, worden alle spijkergaten, warren, naden e.d. met loodwit of meniestopverf gestopt. Moet het geheel glad worden afgewerkt, dan kan hierna met een watervrije plamuur voor buitenwerk, in de lengterichting van het hout schraal worden geplamuurd.

Is de plamuur voldoende verhard, dan kan met dezelfde loodwitverf worden gegrond; geplamuurde plaatsen worden tevens met een puimsteen in-de-verf geschuurd.

Het overgronden geschiedt, als de schuurverf voldoende droog is. Alvorens hiertoe over te gaan wordt alles met fijn schuurpapier nr. 1 afgeschuurd in de richting van de houtdraad, waarna alles wordt afgestoft.

Na tenminste een week kan de laatste verflaag worden opgebracht. Nadat alles weer met fijn schuurpapier luchtig is afgeschuurd en afgestoft wordt afgeschilderd in de gewenste kleur.

De standverf of lakverf voor buiten wordt in niet te vette laag opgebracht. Van gróót belang is, dat de verf gelijkmatig over het vlak wordt verdeeld. De plaatsen waar zich meer verf bevindt, drogen niet goed door, er ontstaat dan „schroelen“ d.w.z. er komt een rimpelig vel op de verf.

Tot slot zij opgemerkt dat dit uiteraard geen volledige handleiding is, maar bij gebruik van goede materialen en wat doorzettingsvermogen duurzaam schilderwerk wordt verkregen.

v. d. S.

Vraag 17: Honingsuikerdeeg. Vlieger.

a. Een dezer dagen maakte ik honingsuikerdeeg aldus: honing tot 50° verwarmen, 3 delen tot 3½ deel poedersuiker en 1 deel vloeibare honing. Deze massa roeren en enkele uren laten staan. Daarna met de hand kneden tot het een stevige massa wordt, die op stopverf gelijkt. Zo luidt het recept dat ik volgde maar de massa bleef kleverig, zodat ik uiteindelijk 450 gram poedersuiker heb moeten toevoegen. Heb ik iets fout gedaan?

b. Ik zocht eens in het Groentje hoe een vlieger gemaakt moet worden, doch kon de beschreven methode niet terug vinden. Om het niet „fout“ te doen, verzoek ik U mij een korte toelichting te geven.

M. J. V. te M.

Antwoord: a. Waarschijnlijk hebt U bij het maken van honingsuikerdeeg de massa iets te warm gemaakt. Door de toevoeging van wat poedersuiker is U op de juiste wijze aan het ondervonden bezwaar tegemoet gekomen.

b. Een vlieger wordt gemaakt van een zeer sterk zwermrijp volk. Men neemt een ledige broedkamer en plaatst hierin 8 ramen, hetzij ramen met uitgebouwde raten of ramen met kunstraat, ofwel 4 uitgebouwde en 4 kunstraten, aan de kanten te beginnen met een uitgebouwde, dan een kunstraat enz. (om en om). Nu neemt u uit het sterke volk 't raam waarop zich de koningin bevindt en plaatst dit met de opzittende koningin en de bijen in de opengebleven ruimte. Vervolgens neemt U uit het volk nog een raam met uitlopend broed en plaatst dit met de opzittende bijen naast het raam waarop zich de koningin bevindt. De broedkamer is dan gevuld en U zet deze op de plaats van het oude volk. Dit laatste, dus het oude volk, geeft U een geheel nieuwe plaats, na de ramen naar elkaar toegeschoven te hebben en aan

beide kanten een uitgebouwd raam of een leeg raampje te hebben bijgeplaatst (geen ramen met kunstraat, want dit volk kan immers voorlopig niet bouwen en zou dan de kunstraat verknopen).

De vliegbijsen gaan nu naar de gemaakte kunstzwerm (de vlieger), zodat deze heel sterk wordt en aanstands kan beginnen de kunstraten uit te bouwen. Had het oude volk een honingkamer en is er behoorlijke dracht, dan kunt U die honingkamer op de „vlieger“ plaatsen, na een rooster te hebben opgelegd.

De beste tijd voor het maken van een vlieger is ongeveer tegen het middaguur en het moet behoorlijk vliegweer zijn.

Het oude volk, dat bijna alle vliegbijsen kwijtgeraakt is, doch veel broed te verzorgen heeft, dient gedurende enige tijd met suikerwater in een verhouding van 1 suiker op 2 delen water gevoerd te worden totdat dit volk zelve weer flink vliegt.

S.

Vraag 18: Zwermverhinderer op koolzaadacht.

Ik kan dit jaar wegens werkzaamheden weinig tijd aan mijn bijen besteden. Wij brengen ze ver weg naar het koolzaad, we komen er dus niet tijdens de bloei. Nu wilde ik, als ze goed in het broed zitten, de broedkamer naar boven brengen en de honingkamer er onder plaatsen met het rooster er tussen. Volgens mij kan mijn volk dan niet zwermen.

Als ze thuis komen moer en bijen in lege kast no. 2 kloppen. De vliegbijsen gaan dan terug naar de oorspronkelijke kast met het broed. Deze kijk ik na 'n dag of 14 na op doppen.

Voor de heidedracht geef ik elk volk een honingkamer boven het rooster.

Zijn hier bezwaren tegen? Al mijn raampjes hebben dezelfde maat.

H. O. te N.B.

Antwoord. De uitvoering van het door U gemaakte plan zou ongetwijfeld tot teleurstelling leiden. Ik zou U aanraden vóórdat de bijen naar het koolzaad gaan, de moer te kortwieken, een rooster op de broedkamer te leggen en daarop de honingkamer te plaatsen. Als U dan het volk niet al te lang bij het koolzaad laat staan, maar het ongeveer 27 Mei terughaalt, hebt U veel kans dat het nog niet gezwerm heeft. U kunt dan — na de koolzaadhoning te hebben geoogst — een kunstzwerm hebben (zie het antwoord op vraag 17 in dit nummer) en voorts handelen zoals U zich hebt voorgesteld.

Mocht het volk op het koolzaad toch reeds gezwerm hebben, dan is alleen de oude moer verloren gegaan, maar de bijen hebt U behouden. U kunt dan een grote zwerm met een jonge koningin verwachten of het volk reeds voordien kunstmatig in tweeën splitsen.

S.

Afdelingsberichten

KEING GRAAFSCHAP EN LIEMERS

Op 28 Februari vergaderde te Ruurlo de kring Graafschap en Liemers.

De voorzitter, het H.B.-lid de heer G. J. Meijer, opende de vergadering en sprak zijn vreugde uit over de goede opkomst. Het speet hem te moeten constateren, dat in de algemene toestand van de imkerij nog geen verbetering is gekomen. Hij wakte de leden op actief te zijn. Dit stimuleert het bestuur en geeft hoop, dat uiteindelijk een keerpunt ten goede moet komen. Hij deelde mede, dat gedurende de ziekte van de heer Hartink, de heer Becking als secretaris-penningmeester zal fungeren.

De notulen en het jaarverslag van de secretaris werden goedgekeurd, terwijl de rekening 1952 werd aangehouden tot een volgende vergadering. Blijkens het verslag nemen 24 afdelingen aan de werkzaamheden van de kring deel.

Naar aanleiding van het verslag van de honingcommissie werd de honinghandel nog eens aan een uitvoerige beschouwing onderworpen. Men vergeleek de tegenwoordige toestand op de honingmarkt met die op de botermarkt 60 jaar geleden en wilde wel, dat gelijk de boter, door aanvulling van de wettelijke voorschriften onze goede elgen honing beter beschermd, haar plaats op de binnenlandse en buitenlandse markt zou kunnen verdedigen.

Een bodem in de markt, zo werd betoogd, zou een goede schrede zijn op de weg naar betere prijzen. Wanneer het mogelijk wordt, dat de afd. Handel te Wageningen een zeker gedeelte inlandse honing uit de markt neemt, zou veel bereikt zijn. Overwogen diende te worden, of deze honing niet geleverd zou kunnen worden aan het leger of wel met regeringssteun aan het buitenland of ziekenhuizen en sanatoria.

De vertegenwoordigers van de afd. Zutphen gewaagden van het succes van de daar ingestelde honingmarkten. Geconstateerd was, dat niet alleen het publiek, maar ook de winkeller goede inlandse honing beter gaat waarderen. Naar aanleiding hiervan besprak men de mogelijkheid ook in andere plaatsen honingmarkten te houden.

Verder werd er op gewezen, dat de honingmarkten ook de belangstelling voor het imkeren bevorderen. Van de gunstige toestand ter plaatse wilde Zutphen profiteren door een zwermenmarkt te organiseren. De kosten kan deze afdeling alleen niet dragen. Het Zutphense plan vond een gunstig onthaal en daar men de markt in het belang van de gehele omgeving achtte werd besloten de afdelingen van Graafschap, Liemers en Veluwe te vragen een bijdrage daarvoor beschikbaar te stellen.

Als doel voor de jaarlijkse excursie eind Juni of begin Juli werd de Ambrosius hoeve bij Tilburg gekozen met tevens een uitstapje naar het naburige rampengebied.

Bij de bespreking van de steunactie voor de imkers in de getroffen gebieden, meende men dat men het meest effectief zou helpen door het komend seizoen zwermen op te zetten in korven en die gezamenlijk in Augustus over te brengen. Het bestuur zal hierover eerst nog overleg plegen met het H.B.-lid voor Zeeland.

Bij de bestuursverkiezing werden de heren v. d. Bout (Winterswijk) en Becking (Varsseveld) herkozen en gekozen de heer Schaap (Zutphen).

Het laatste punt van de agenda was een causerie van de heer v. d. Meulen uit Doetinchem over bijenrassen. Deze interessante voordracht werd met grote aandacht gevolgd.

Daarop sloot de voorzitter de zeer geanimeerde vergadering.

AFD. OOSTSTELLINGWERF E.O.

Op 21 Maart hield de afd. haar jaarvergadering. Uit het jaarverslag blijkt, dat het voor de afd. geen best honingjaar is geweest en met de bespuiting in de N.O. Polder een hoop bijen zijn verloren, terwijl de klaver ook niets opleverde, evenmin als de heide. Zeer zeker een gevolg van het koude en natte weer.

Bespreking bijen of bijenmateriaal beschikbaar te stellen voor collega's bijen-

houders in de rampgebieden. Er werden enige volken beschikbaar gesteld.

Besprekingen excursie deze zomer. Deze werden aan het bestuur overgelaten.

Bij de bestuursverkiezing werd de heer J. Sikkema gekozen, deze in de plaats van de heer L. de Boer, die zich niet meer beschikbaar stelde. Als afgevaardigde naar de algemene vergadering werd de heer Sikkema aangewezen.

De verloting imkersartikelen viel wel in de smaak.

G. A. POST, secr.

AFD. HAREN-PATERSWOLDE

Op 23 Maart hadden we in ons midden de heer A. T. v. d. Brink uit Renkum, die op duidelijke wijze zijn al 10-12 jaren gevolgde bedrijfsmethode heeft uiteengezet. Ook deze is, als alle andere in de laatste paar jaar naar voren gekomen methodes, gebaseerd op sterke volken. Het kardinale verschil zit echter hierin, dat de jonge koninginnen niet geboren worden in de grote volken, met het risico van het vervliegen van het gehele volk op de bruidsvlucht van de koningin, maar in een volk, dat gemaakt is door één groot volk in drieën of vieren te verdelen en deze te huisvesten in zesraams kastjes. Bovendien is de koningin veel eerder aan de leg dan in een groot volk, daar na de bruidsvlucht alle nog aanwezig broed wordt weggenomen. Ook bij deze methode is het van belang zeer secuur te zijn met het sorteren der ramen voor het opvoeren in de herfst. Naar het oordeel der aanwezigen is het zeer zeker verantwoord deze methode te proberen.

Naar het oordeel van ondergetekende zou het gewenst zijn, dat onze afg. secretaris ook eens de heer A. T. v. d. Brink interviewde en dit in ons maandblad mededeelde.

D. B., waarn. secr.

AFD. ZEVENAAR

Op 24 Maart hield onze afd. een drukbezochte ledenvergadering.

Na opening door de voorzitter, die het overleden lid P. Wigman te Pannerden herdacht en in het bijzonder de nieuwe leden en de pers van harte welkom heette, werd o.m. gesproken over het reizen met de bijen naar het koolzaad in de Noord-Ooster. Besloten werd, eerst maar eens te gaan kijken op Zaterdag 9 Mei per autobus. De kosten zijn f 5,— per persoon. Ook niet-leden kunnen van de reis en de bloeiende olievelden en honingbronnen profiteren. Opvage vóór Zondag 28 April bij G. Meijer te Babberich.

De verloting had een geanimeerd verloop en ongeveer elke aanwezige won een prijs.

De voorzitter vervolgde het bijenpraatje over „Hoe word ik imker?“, dat nog al enige stof deed opwaaien. Verder werd besloten te proberen voor het rampgebied door de afd. Zevenaar een grote partij bijenvolken bij elkaar te scharen, waarna in overleg met onze Achterhoekse collega's enkele vrachtwagens volgeladen met bijenvolken naar het rampgebied gedirigeerd kunnen worden. Door de groepssecretaris uit Varsseveld zal geïnformeerd worden op welke wijze en tijd de getroffen hiermede het meest gebaat zijn.

AFD. COEVOEDEN

4 Maart j.l. hield onze afdeling haar jaarvergadering onder voorzitterschap van de heer A. Gautier. Gezien het zeer verminderde ledenaantal kon de opkomst nog behoorlijk genoemd worden.

Voor de verloting op deze avond was de keuze gevallen op het boekwerk van de Roever, hetwelk gewonnen werd door ons lid Bouma.

De aftredende secretaris werd bij acclamatie herkozen. Besloten werd een bedrag van f 50,— aan het Nat. Rampenfonds af te staan.

De rondvraag ontwikkelde zich tot een praatavondje in klein formaat. Het werd een gezellige imkerskout, die de voorzitter met zijn altijd even gezellige verteltrant uit zijn bijenpraktijk gemakkelijk weet te lengen.

AFD. BUSSUM

Onze afd. kan terugzien op drie interessante lezingen. De eerste werd in Febr. gehouden door de bekende imker Wigersma. De twee andere vonden in Maart plaats en werden gehouden door Dr. W.

Kraak (Vogellevens in het Gool) en de heer K. Stuve, hoofdopzichter der beplantingen in Bussum (Bloemen en planten). De afwezigen hadden ongelijk. Er viel op deze avonden veel te genieten en veel te leren.

Mej. L. BEYERMAN, secr.

GROEP UTRECHT

Ook al in verband met het subsidie van f 80,— voor beginnende imkers geven wij de afdelingen in onze provincie in overweging zo mogelijk cursussen voor beginners te organiseren. Blijkens de afdelingen overhoofd het vereiste minimum aantal leerlingen van 12 niet te halen, dan kunnen we één centrale cursus in Utrecht houden of zo mogelijk drie, b.v. in Utrecht, Amersfoort en Veenendaal.

J. H. VAN DIJK, Bilthoven.

AFD. ALMELO

Op 9 April j.l. heeft de afd. Almelo haar 40-jarig bestaan herdacht. Door de ramp van 1 Febr. j.l. werd de herdenking uitgesteld. De oprichting vond plaats op 28 Febr. 1913. Mede door eerdergenoemde ramp droeg de herdenking een zeer sober karakter. De voorzitter der afd., de heer de Bruyn, gaf een overzicht van de ups en downs der afd. en stelde vast, dat thans de leden der afd. tot de liefhebbers behoren, daar de tabaks- en suikerleden, benevens de imkers voor de winst, verdwenen zijn. Het zal zeker mogelijk zijn om de bestaande kern van 49 leden uit te breiden.

De heer Lohuis, hoofdbestuurslid, bood namens de vereniging de legpenning aan, welke in dank werd geaccepteerd.

De heer G. L. Scholte, oud-voorzitter en oud-secretaris der afd., vertelde van vroeger en hoe langzamerhand zich de invloed van het bestuur (speciaal de heer Westerhuis) deed gevoelen en de imkerij zich thans op een veel hoger plan beweegt. De heer Essink hield een verhandeling over het bijhouden van enige duizenden jaren geleden.

AFD. BILTHOVEN

Vroege koninginneteelt

Meer dan 30 imkers uit de afd. Baarn, Bilthoven, Soest, Zeist, Hilversum en zelfs uit Haarlem hebben zich Zaterdag 12 April op de bijenstand van de secretaris in de warme lentetoon gekoesterd en geluisterd naar de wijze woorden en raadgevingen van de heer van Aart, leraar in alg. dienst van de Rijksbijenteeltconsultent.

Een darrenbroedig volk werd gedemonstreerd en het verschil besproken tussen het broednest van een darrenbroedige koningin en dat van eierleggende werkbijen. De in dit volk aanwezige darrenbroedige moer werd uitgevangen. Het was een dochter van een het vorige jaar ingevoerde Krainer moer, stam 47 Sklenar. Een zeer zachtmoedig ras. Niemand van de aanwezigen liep, ondanks het drukke gedoe om en in het bijenvolk, steken op. In dit volk waren prima ontwikkelde en gezonde darren aanwezig en nog meer op komst, waarvan de grootvaderlijke wieg op Oostenrijkse bodem stond. Gezien zo vroeg in het seizoen op andere standen zeer waarschijnlijk nog geen darren aanwezig zouden zijn, werd besloten dit volk als vadervolk te benutten voor een vroege koninginneteelt.

Een ander volk met „Krainer“ moer werd moerloos gemaakt. De drie dagen tevoren ingehangen uitgebouwde raat bleek bij onderzoek goed belegd te zijn. Het werd puntvormig bijgesneden en aan een pleegvolk gegeven om doppen aan te zetten.

De verdere gang van zaken werd nu door de heer van Aart besproken en nader toegelicht. Dank zij een darrenbroedige moer bestaat dus de mogelijkheid dit seizoen reeds eind April over een aantal zuiver bevruchte moeren te kunnen beschikken.

De tweede praktische les wordt gegeven op Zaterdag 9 Mei. Dan zullen de resultaten van deze vroege teelt worden besproken en gedemonstreerd. Daarna demonstratie van een stuifmeelval en bespreking van maatregelen voor de komende zomerdracht.

J. H. v. DIJK, secr.

AFD. NIEUWER-AMSTEL

Op 8 April j.l. heeft Mr. J. H. Scheltma de Heere, ten huize van de heer P. Vunderink, voor de tweede maal in dit

winterselzoen een lezing voor onze afdeling gehouden. Ditmaal over het onderwerp „Koninginneteelt“.

De heer Scheltema leidde dit onderwerp in door een uitgebreid overzicht te geven, waarom koninginneteelt gewenst is. Men pleegt koninginneteelt om te trachten ons inlands ras te verbeteren en men tracht dit te bereiken door van die volken koninginnen te telen, welke volgens ons over de beste eigenschappen beschikken.

Om te beoordelen of een volk goede eigenschappen heeft, behoort men naar de mening van de heer Scheltema de koninginnen daarvan minstens 2, doch liefst wel 3 jaar te beoordelen. Eerst daarna kan men een zo zuiver mogelijke conclusie trekken.

Spreeker bracht ook het probleem van de „import“ naar voren. Alhoewel de importkoninginnen veelal over goede eigenschappen beschikken is het ongewenst om aan de import mede te doen. De aanpassing aan ons klimaat is van grote invloed. Goede eigenschappen gaan teloor, omdat de nakomelingen niet resistent genoeg blijken te zijn.

De Nederlandse bij heeft zich jarenlang aan ons klimaat kunnen aanpassen en daar vroeger de import van geen belang was, bleef de Nederlandse bij ziektevrij. Nu echter blijken opeens heel wat volken na onderzoek sporen van nosema te hebben. Dit is, zolang het nog niet aan de volken merkbaar is, niet zo heel erg, maar gaat het weerstandsvermogen van onze bijen achteruit, dan is spoedig het hek van de dam. Zie maar eens naar Zeeuws-Vlaanderen en Maastricht en omgeving. De oorzaak ligt naar mening van de heer Scheltema in de importkoninginnen. Het ras kan verbeteren, doch het weerstandsvermogen gaat achteruit. Dus voortaan geen importkoninginnen meer, doch trachten uit hetgeen we thans nog aan gezonde volken bezitten, koninginnen te telen.

Na de behandeling van de verschillende methoden van koninginneteelt kwam de heer Scheltema de Heere aan het einde van zijn lezing en stelde de aanwezigen in de gelegenheid vragen te stellen. Onder tusschen werd door mevr. Vunderink koffie geserveerd. Als speciale attractie had zij voor elk der aanwezigen een speculaas-koek in de vorm van een bijenkorf gebakken. Het ging er in als koek.

Na afloop bleek dat de woorden van de heer Scheltema vele voorstanders van import-koninginnen tot tegenstanders hadden gemaakt.

M. J. SIMONIS, secr.

KRING DRENTHE

Op 21 Maart j.l. werd de jaarvergadering van de Kring Drenthe gehouden te Emmen. Wegens ziekte van het H.B.-lid, de heer J. Timmermans, stond de vergadering onder leiding van de heer Dr. B. H. Kessens.

Besloten werd tot aanschaffing van een spaarkast en deze in de praktijk te doen beproeven door de bouwdoos-commissie. Nagegaan zal worden of deze kast dan, al of niet gewijzigd, in bouwdoos-vorm in de handel kan worden gebracht.

Ten aanzien van hulp aan het rampgebied was men van mening, dat deze centraal dient te worden geregeld en dat aanwijzingen van het H.B. daaromtrent dienen te worden afgewacht. Tenelnde te voorkomen, dat de getroffen imkers een allegaartje van oude kasten zouden krijgen, wordt het beschikbaar stellen van goede volken doelmatiger geacht dan van kast-materiaal.

De heer J. de Ruiter hield een korte causerie over de wijze waarop thans in de afd. Assen de koninginneteelt met inzending naar het bevruchtungsstation is geregeld, waarbij een aantal praktische aanwijzingen werden gegeven.

De agenda voor de aanstaande alg. vergadering te Utrecht werd behandeld en het standpunt ten aanzien van het voorstel „Westland“ bepaald. Over de jaarvergadering te Utrecht werd opgemerkt, dat, ondanks de vaardigheid waarmee de alg. voorzitter de hamer hanteert, vaak van teveel zijden gepraat wordt over één en hetzelfde onderwerp, zonder dat dan nieuwe gezichtspunten worden geuit. Ook schijnt die vergadering steeds meer te onttaarden in een inlichtingenbureau. Indien verschillende afgevaardigden zich iets meer zelfbeperking konden opleggen in hun lust tot het horen van de eigen stem en indien men vragen over de balans e.d., welke vaak anderen minder interesseren, schriftelijk met het secreta-

riaat afdeed, dan waren, zo meende men, de vrij hoge kosten, waarmee de alg. vergadering gaat gepaard, misschien beter besteed.

L. PEDDEMORS, secr.

AFD. ASSEN

Huldiging K. Timmer

Op 31 Maart j.l. vierde de heer K. Timmer zijn 79ste verjaardag. Deze dag was gekozen om aan hem de verguld zilveren eremedaille van onze vereniging uit te reiken.

In aanwezigheid van het bestuur onze afdeling geschiedde dit bij monde van het H.B.-lid, de heer Timmermans. Deze moreerde in zijn speechje, dat de heer Timmer 55 jaar lid was geweest van onze vereniging en deelde tevens mee, dat dit de eerste eremedaille was, in Drenthe uitgereikt.

Na hem werd het woord gevoerd door de afdelingsvoorzitter, de heer Peddemors. Evenals de vorige spreker getuigde ook hij van Timmer's liefde voor de imkerij en van zijn bereidwilligheid om anderen met raad en daad bij te staan.

Om gezondheidsredenen kan de heer Timmer de vergaderingen niet meer bezoeken, doch slechts node wordt hij daar gemist. Spreker wees er vervolgens op,

dat de heer Timmer, die de ontwikkeling van korf via boogkorf tot kast heeft meegemaakt nog steeds met de tijd meegaat. Zijn volle belangstelling gaat thans metterdaad uit naar de Carnica-teelt en als zodanig ook is hij een voorbeeld voor menig jongere imker.

Beide sprekers spraken de hoop uit, dat de heer Timmer nog lange tijd mag genieten van zijn bijen, die zozeer zijn belangstelling hebben.

In enkele woorden bracht de heer Timmer ontroerd dank voor deze huldiging.

AFD. ROTTERDAM

Op 23 Maart hield de afd. Rotterdam haar laatste lezing in het seizoen. Als spreker trad deze avond op de heer J. H. Evers te Aalst.

De voorzitter richtte zich met een hartelijk woord tot de heer Evers, die de verre reis aanvaard had om voor onze afd. iets te komen vertellen over de Aalster methode. Ook sprak hij zijn erkentelijkheid uit, dat zoveel leden gehoor gegeven hadden aan de oproep van het bestuur om hun belangstelling te tonen.

De heer Evers wist zijn gehoor te boeien. Bijhouder van zijn jeugd af, was oorspronkelijk zijn praktisch gericht op de Peel. Later, door steeds maar afbrokelen van de heidevelden, werd hij als het ware gedwongen om te schakelen en over

te gaan op andere drachtbronnen, die tevens meer rendabel bleken.

Uit zijn op geestige wijze voorgedragen rede bleek wel, dat hij succes gehad heeft. Door liefde voor de bijenteelt, door studie en serieuze waarneming, groeide de methode, waarmee we niet alleen bijen kunnen houden, maar ook honing kunnen winnen: „de Aalster methode“.

De inleiding werd met grote aandacht gevolgd, terwijl na de pauze nog een aantal vragen werden beantwoord.

Aan het eind van de vergadering vertolkte de voorzitter de gevoelens van de leden en dankte de heer Evers zeer hartelijk voor zijn prachtige lezing.

P. KLAPWIJK, secr.

BEETSTERZWAAG EN OMSTR.

In de op 27 Maart j.l. gehouden ledenvergadering werd de wijze van hulpverlening aan het rampgebied besproken.

Namens de kascommissie deelde de heer E. Halsma mee, dat de rekening en verantwoording van de penningmeester — met een nadelig saldo van f 1,88 — in de beste orde waren bevonden.

Besloten werd de jaarlijkse honing- en bijenmarkt op Dinsdag 28 Juli in Drachten te houden, terwijl de heren J. Berghuis, S. Boon en R. de Jong zich weer bereid verklaarden als marktcommissie te fungeren. De leden A. Keetlapper en Ir. H. Witteveen werden herkozen als bestuurslid. Bij de rondvraag sprak de secretaris A. Keetlapper over zijn manier om op een ongevaarlijke wijze gemakkelijker de koninginnen te knippen.

AFD. SOEST

Op 8 April hield de heer J. H. van Dijk een causerie over: De bijenkoningin, haar geboorte, huwelijk, nakomelingenschap. Bijna 300 jaren geleden ontdekte, volgens spr., Jan Swammerdam, dat de bijen geen koning, zoals men vroeger dacht, maar een koningin hadden. Volgens behandelde spr. verschillende gevallen van moereloosheid in de praktijk, waarbij soms ook eierleggende werkbijen optreden. Ook de afwijking van de normale regel van de parthenogenese, die voorkomt bij een Afrikaans bijenras en waarbij uit onbevuchte eitjes van werkbijen ook vrouwtjes voortkomen, werd besproken. De opfok van koninginnelarven en de samenstelling van het merkwaardige koninginnevoedsel in de moerel werden onder de loupe genomen, alsmede de bruidsvlucht en de eerste leg der jonge koninginnen.

Na de pauze volgde een serie lantaarnplaatjes, die de causerie in beeld brachten en tenslotte kwam nog een aardige Belgische smalfilm in 3 delen, met goede opnamen en soms vermakelijke bijschrijvingen, zodat het een meer dan gevulde en interessante avond werd.

MARKTBERICHTEN

Bijenmarkt Weert

Aanvoer 20 kasten, verkocht 4 stuks, prijzen f 25,— tot f 30,—; 50 korven, verkocht 20 stuks, prijzen f 15,— tot f 18,—. Veel belangstelling van Belgische kopers. De belemmerende bepalingen betreffende de uitvoer remden de handel. Premies werden uitgereikt aan de verstkomende imker-aanvoerder, het grootste aantal volken en 4 premies werden verloot onder de overige imkers. Voor vervoerskosten werd 40 cent per volk vergoed.

H. A. BAETS.

Bijenmarkt Zenderen

Aanvoer 1 kast, verkocht voor f 25,—; 9 korven, verkocht voor f 17,50 tot f 20,—; 6 marktkastjes, verkocht voor f 12,50 tot f 25,—. De meeste aangevoerde volken waren voor de aanvang van de markt reeds verkocht. Er waren meer kopers dan volken, daardoor waren de prijzen veel hoger dan vorige jaren. We hopen volgend jaar op grotere aanvoer.

NIJHUIS.

Bijenmarkt Amersfoort

3 marktkastjes verkocht voor f 15,—. Er waren wel kopers doch geen aanvoer.

P. KROL.

Bijenmarkt Heerenveen

Aanvoer 6 kasten, waarvan 4 verkocht, samen voor f 72,—. Er was ook vraag naar korfvolken en daardoor de stemming wat teleurstellend, omdat er bijna geen aanvoer was. Voor de niet verkochte kasten was de vraagprijs f 40,—. Het bezoek was matig, het weer was goed.

A. HAMSTRA.

BIJENMARKTEN

28 Juli: Drachten.

DE GOUDEN

honingstroom....

begon reeds vroeg dit jaar. Een lid deelde ons op 20 April mede, dat zijn volken al boven het rooster in de honingkamer werkten. In de honingkamer zat al ongeveer 3 pond kersenhoning en de kersenhoning was nog maar net open! Het was geen versterkt volk, doch een gewoon wintervolk. Hij had van begin Maart af gevoerd, twee maal een uitgebouwd raam tussen gehangen en de half April gegeven Bijenhuis-kunstraat was al prachtig uitgebouwd. Dat was dus een goed begin van het honingseizoen, dank zij een goede bedrijfsmethode, een goede behandeling van de volken en goed materiaal.

(Als U kunstraat koopt, wilt U dan de daarbij gevoegde wenken voor het inzetten en uitbouwen nauwkeurig opvolgen? U krijgt onberispelijk uitgebouwde raten en bespaart U teleurstelling!).

Kunstraat , alle maten, broed- en honing-kamer, per kg	f 5,50
Gewapende kunstraat , Simplex broed- en honingkamerformaat, voor Ideaal-raampjes, per kg	f 6,50
Bijenkappen , versterkt model f 4,40, gewoon model	f 3,75
Bijenslulers , witte tule f 5,25, gewoon model	f 4,25
Carbollar van Engels pluksel, het allerbeste, o.a. aanbevolen door de Heer Joustra, per stuk	f 1,20
Carbol , klaar voor gebruik, grote fles f 1,—, kleine fles	f 0,40
Dathepijp met kogelventiel f 5,50, zonder kogelventiel	f 5,25
Handschoenen , kunstleer, zeer soepel, f 8,50, gummistof	f 5,—
Moerhuisjes , het van ouds beproefde model, per stuk	f 0,20
Mofu , het koninginnevangapparaat met merknietje van wln. Dr. Peeters	f 4,—
Merkapparaat „Stella” , met ponsje, gekleurde staniolplaatjes (genummerd) en lijm	f 2,50
Honingslingers : 4 raams f 135,—, 3 raams f 105,—, 2 raams	f 62,50
Honingseven met dubbele zeef, met hengel, groot model f 5,60, gewoon model	f 4,25

Kaasdoek voor het zeven van honing, 80 x 80 cm	f 0,75
Kastkaarten om de gehele levensgeschiedenis van het volk aan te tekenen, p. 10 st.	f 1,—
Koninginneroosters , zink f 2,—, draadroosters	f 2,90
Engelse kastjes (met raampjes) voor 6 simplexbroedramen f 8,— voor 5 simplexbroedramen	f 7,—
Bijenuitlaten , gemonteerd op deklank „Universeel” per stuk f 3,10, losse uitlaat zonder plank	f 0,85
(Probeert U ze eens voor het bijenvrij maken van de bovenbak als die van fruit of koolzaad terug komt?).	
Stuifmeelval . Oogst dit waardevolle voedsel als het in overmaat gewonnen wordt en geef het uw volken in het voorjaar als stamphoning!	f 5,—
Observatiekasten . Het is nu de hoogste tijd! Zonder glas en ongeschilderd, 3 raams f 25,—, 2 raams	f 22,50
Schepkorven , de beste, per stuk	f 3,25
Blaasbalg-beroker per stuk	f 6,—
Korfdoecken voor schepkorf, touw f 1,—, jute	f 0,75
Oognagels voor korfdoeck, per stuk	f 0,04
Separators Simplex f 6,—, voor spaarkast (tevens reisraam)	f 2,25

Als U even een briefkaartje schrijft zenden wij U gratis en franco onze nieuwste prijslijst toe! U vindt er in:

- Bijenkasten en onderdelen
- Bijenkorven en benodigdheden
- Gereedschappen voor korf- en kastmakers
- Kunstraat
- Benodigdheden voor de koninginneteelt
- Voedertoestellen
- Benodigdheden voor de honingooft, flacons, etiketten
- Speldjes, brochures, insignes
- Bijenboeken, drukwerk, honingreclame

Steeds tot Uw dienst

Tel. 2863

Giro 1171

GOEDE DINGEN
Bijenhuis WAGENINGEN

Druk: N.V. Uitgevers Mij De Gelderlander - Nijmegen